

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ

Copyright, 1961, by the Society of the
Franciscan Fathers

XXXVI. Nr. 41 (67)

PENKTADIENIS (FRIDAY) RUGSEJO (September) 14 D. 1951 M.

10 CENTŲ

LENKIJĄ ĮJUNGS Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ

Stockholmas. — Švedija pasiekė žinios, jog Sovietai ruošiasi Lenkiją kaip septynioliktą sovietinę respubliką įjungti į Sovietų Sąjungą. Šios akcijos Sovietai numatė imtis todėl, kad Lenkijos komunistai nepajėgia sulaukyti vis didėjančių neramumų, augančio nepasitenkinimo ir titoistinių tendencijų. Be to, formaliai įjungę Lenkiją į Sovietų Sąjungą, ne tik galės vykdyti griežtesnius

valymus, deportacijas ir ekonominį krašto apipilimą, bet ir gaus sieną su Vokietija, ką Sovietai laiko labai reikšmingu dalyku ateities Vokietijos politikai.

JAV PAJEGOS EUROPOJE BUS PERGRUPUOTOS FRONTU Į RYTUS

Washingtonas. — Pranešama, kad Europoje esančios JAV karo pajėgos bus pergrupuotos frontu į Rytus. Dėlto visi didieji aprūpinimo sandėliai numatoma perkelti į Prancūziją, o Vokietijoje palikti tik kovos dalinius ir tiesioginio aprūpinimo punktus. Taip pat ir Europoje esančių dalinių aprūpinimas iš JAV bus vykdomas ne per Bremerhaveną, bet per prancūzų Bordeaux.

Pabėgo su visu traukiniu

Hofas, Vokietija. — Vienas Čekoslovakijos garvežio mašinistas su visu traukiniu, kuriame buvo 111 keleivių, pabėgo į Vakarų Vokietiją. Jis, pasiekęs pasienio stotį, nesustojė, bet važiuo tiesiog per sieną ligi vokiečių Selb - Poessberg stoties. Kad niekas iš traukinio buvusių keleivių nesulaikytų traukinio, iš anksto buvo sugadinti stabdžiai. Vokiečių ir amerikiečių pareigūnams mašinistas F. Jarda pareiškė, kad su juo kartu susitarę bėgo ir kiti 24 asmenys. Pabėgėliai pareiškė bėgę todėl, kad Čekoslovakijoje gyvenimas visai nebeįdomus. Mašinistas Jarda šiam bėgimui jau seniai rengėsi ir, bėgdamas, pasiėmė ne tik žmogų su dviem vaikais, bet kiek galima daugiau ir savo turto slapta į traukinį susikrovė.

Komunistų pašautą Corsair pilotą majorą R. Shelley buvo priverstas nusileisti priešo užnugary. Bet kitam Corsair jį dengiant nuo priešo puolimo, atvyko helikopteris ir jį išgelbėjo.

Susektas šamokslas prieš naują karalių

Kairo. — Egiptą pasiekusiomis žiniomis, Jordanijos Arabų Legiono vadas gen. Glubb Paša likvidavo šamokslą, kuriuo buvo norima sutrukdyti naujam Jordanijos karaliui Talal perimti sostą. Šamokslininkai norėjo pašalinti Talal ir karalium paskelbti jo jaunesnįjį brolį Naifą. Talal, kuris ligi šiol daug kieno buvo laikomas nusistačiusiu prieš angus, perimdamas sostą, pareiškė tiesiai savo tėvo anglams draugišką politiką.

DARBININKŲ PASIPRIEŠIMAS RYTŲ VOKIETIJOJ

Berlynas. — Čia gautomis žiniomis, Rytų Vokietijoje prasidėjo rimti darbininkų neramumai. Jie prasidėjo, kai darbininkams buvo pasiūlyta pasirašyti kolektyvinės darbo sutarties, kuriose reikalaujama žymiai daugiau gamybos labai mažai tepadinant arba ir visai nepadidinant atlyginimų. Be to, tose sutartyse dar numatoma, jog padidintos normos neatlikę darbininkai bus baudžiami, neišskiriant nė kalėjimo.

Viešas pasipriešinimas tokioms komunistų užmačioms ypatingai stipriai pasireiškęs Saksonijoje, kur yra Rytų Vokietijos tekstilės pramonės centras ir Sachsen - Anhalte, kur Lenna įmonėse gaminama sintetinė nafta.

Tikisi pagaminti skiepus prieš vaikų paralyžiaus ligą

Kopenhaga. — Tarp tautiniam kongrese kovai su vaikų paralyžium pranešta, jog yra vilties, kad pavyks pagaminti prieš šią ligą skiepus.

Sovietai nori sutrukdyti Vokietijos ginklavimą

Washingtonas. — JAV, Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministrai savo konferencijoje jau aptarė visą eilę pirmaeilės svarbos politinių klausimų.

Kaip Valst. Departamento pareigūnai pareiškė, Achesonas yra nuomonės, kad prie Korejos karo turi daugiau prisidėti ir kiti, nepalikdami vieniems JAV karius nešti visą karo našta. Ypač jei paliaubų pasiekti nepavyks. Taip pat konferencija svarsto ir klausimą, kokių priemonių reikės imtis prieš komunistinę Kiniją, jei ji norės toliau tęsti Korejoje karą. Kinijos klausimu

Achesonas paskirai tarėsi su anglų ir prancūzų užs. reik. ministrais.

Jau aptarti ir Irano bei Suez kanalo klausimai. Angliai nori JAV paramos ginčė su Iranu dėl naftos ir dėl Egipto reikalavimo, kad anglai pasitrauktų iš Suez kanalo srities.

Svarstant prekybos su Sovietais ir jų satelitais klausimą, JAV pareiškė pageidavimą, kad ta prekyba būtų kiek galima mažinama. Angliai iš savo pusės nurodo, kad jie pasiryžę karinės svarbos medžiagų komunistiniams kraštams nepardavinėti, bet kitos rūšies medžiagomis prekybą su Rytais jie laiko sau reikalinga. JAV visiškai tos prekybos nutraukimo nereikalauja, bet yra nusistačiusios, kad ji būtų mažinama. Tarp kitų ūkinio pobūdžio klausimų apsvaistytas ir kainų kilimo sulaukimas, bet kokių priemonių numatoma

imtis, kol kas nepranešama.

Prancūzų užs. reik. min. Schumanas pasiūlė pakeisti Italijos taikos sutartį ir pašalinti tuos suvaržymus, kurie kliudė Italijai stipriai prisidėti prie Vakarų gynybos. Taip pat ir Vokietijos klausimu neiškilo jokių didesnių sunkumų, kurie sukliudytų numatytą Vokietijos įrikiavimą į Vakarų valstybių tarpą ir jos įtraukimą į Vakarų gynybą. Šis dalykas jautriai palietė Sovietus, ir jie įteikė prancūzams notą, kurioje nurodinėja, kad Vakarų Vokietijos apginklavimas esąs nesuderinamas ne tik su Potsdamo susitarimu, bet ir 1944 m. Prancūzijos su Sovietais sutartimi. Bet nemanoma, kad šis Sovietų spaudimas galėtų pakeisti Vakarų nusistatymą.

Ministrai skuba numatytus klausimus aptarti, nes šeštadienį jie jau turi dalyvauti Atlanto sąjungos konferencijoje Ottavoj.

AR DERYBOS BUS ATNAUJINTOS. DAR NEŽINIA

Tokio. — Po derybų nutraukimo komunistai jau vienuolika kartų skelbė, kad Jungt. Tautų pajėgos pažeidusios neutralią Kaesongo sritį. Visi tie priekaištai Jungt. Tautų karinės vadovybės buvo atmesti, kaip pramanyti ir skleidžiami propagandos tikslais, išskyrus vieną atvejį, kur sąjungininkų lakūnas per klaidą šią sritį apšaudė. Tai gen. Ridgway pripažino ir įvykį apgailestavo, bet komunistai kol kas dėl to neatsakė. Tik jų radijas toliau tebeuola amerikiečius, kad jie tyčia tai darą, norėdami sukliudyti paliaubų derybas.

Paskutiniu metu komunistų ryšio karininkai įteikė oficialų raštą, kurio turinys dar nepasiskelbtas, bet manoma, jog tai atsakymas į Ridgway pasiūlymą, kad paliaubų derybos būtų perkeltos kitur. Kad komunistai su tuo sutiktų, yra maža vilties, nes jų radijas pareiškė, jog toks pasiūlymas esąs nepriimtinas. Kaip padėtis vystysis, jei komunistai tą pasiūlymą atmes, kol kas nėra duomenų spręsti. Bet galima laukti ir visiškai derybų nutūkimo, nes daug kas mano, jog Ridgway savo nusistatymu Kaesonge nebesiderėtų keičis.

Kovos fronte

Didesnio ir mažesnio masto kovos vyksta visame Korejos fronte ir sąjungininkai beveik visur pažengę į priekį, nors vietomis komunistai atakliai priešinosi. Kautynėse naudojami ne tik lengvieji ginklai, bet taip pat ir tankai, artilerija ir oro pajėgos, kurios remia fronto dalinius ir puola priešo užnugarį. Pagerėjus orui, sąjungininkų aviacija į dieną atlieka ligi 855 skridimų, pasiekdama tolimą priešo užnugarį. Priešo aviacija pasirodo, bet į dideles kovas nesileidžia.

Gen. Van Fleet nuomone, artimu laiku komunistų ofensyvą dar nelauktina, bet po kiek laiko jie gali ją pradėti, nes yra atgabenę naujų dalinių ir už fronto pastebėtas gyvas jų jėgų grupavimas.

Anglijai tris dienas trukęs gaisras sunaikino 22 tankus, kuriuose buvo 20 milijonų galonų naftos.

Bonnos vyriausybė dėl tremtinių kultūrinių laisvų

Prieš kuri laiką Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas drauge su latviais ir estais įteikė Vokietijos vyriausybei (Bonnos) memorandumą, prašydamas suteikti pabaltiečiams tremtiniams Vokietijoje plačias kultūrines laisves. Šiomis dienomis gautas oficialus atsakymas, kad naujieji Vokietijos įstatymai kaip tik numato duoti plačias kultūrines laisves Vokietijoje gyvenančioms tautinėms mažumoms, jų tarpe lietuviams, latviams ir estams.

IRANAS ĮTEIKIA ANGLAMS ULTIMATUMĄ

Teheranas. — Irano min. pirm. Mossadeh, kad ir negavęs parlamento pritarimo, ryžtasi įteikti anglams ultimatumą, kad 14 dienų būvy angilai turi pradėti iš naujo derybas, jei nenori, kad būtų iš Irano iš-tremti 350 jų naftos specialistų. Ultimatumas buvo pasiųstas Irano atstovui Washingtone su nurodymu, kad jis būtų anglams įteiktas per prez. Trumano patikėtinį Harriman, tarpininkavusį tarp Anglijos ir Irano nutrukusių derybų atveju. Iš to sprendžiama, kad Iranas tikisi, jog Harrimanas ir šiuo atveju imsis tarpininkavimo. Bet ar jis iš tikro šio uždavinio imsis, kol kas nežinoma.

Iranas šiuo metu yra atsidūręs dideliuose finansiniuose sunkumuose, nes nebegauna pajamų iš naftos, kurios sudarėdavo apie pusę viso Irano biudžeto. Be to, angilai ėmėsi

prieš Iraną ūkinį priemonių, kurių jie nelaiko "sankcijomis", o tik savo ūkio apsauga, bet kurios Iraną paliečia kaip ūkinės sankcijos. Jie sustabdė Iranui dolerių įmokėjimus, visą svarbą sterlingų transakcijų ir atšaukė Iranui teisę Anglijoje esančius jų sterlingų fondus laisvai naudoti bei keisti į kitas valiutas. Tarp jų sumų yra ir 14 milijonų svarų, kurie skirti Irano valiutai palaikyti. Taip pat Anglija suvaržė eksportą į Iraną trūkstančių prekių — cukraus, geležies ir plieno, kitų metalų, pufabrikatų, lydinų bei alieju.

Anglai mano, kad šios priemonės privers Iraną pakeisti savo vyriausybę, su kuria būtų daugiau galimybių susitar-ti. Dėl Mossadeh ultimatumo anglai dar nepasisakė, bet ne-daug vilčių, kad jį priimtų.

SUSIRŪPINĖ SAVO APSAUGA

Berlynas. — Sovietinės Vokietijos zonos min. pirm. pavaduotojas ir komunistų partijos gen. sekretorius W. Ulbricht įsakė daliai jo gyvenamos vilos apsauginti plieno šarvais Nors vila yra aukštesiems pareigūnams skirtoje miesto dalyje, kur pašaliniai asmenys visai negali patekti ir kuri saugojama policijos, įsakyta dar mūro sienas padengti 5 centimetru storio plieno plokštėmis ir taip pat įtaisyti plienines langines,

Brazilijos finansų min. H. Lafer aptaria su JAV finansų sekr. J. Snyder pasaulio ekonomines problemas.

PASITRAUKĖ GYNYBOS SEKRETO- RIUS GEN. G. MARSHALLIS

Nauju gynybos sekretorium paskirtas ligšiolinis Marshallio pavaduotojas.

Washingtonas. — Ligšiolinis JAV gynybos sekretorius gen. G. Marshallis pasitraukė iš savo pareigų. Jo vieton paskirtas ligšiolinis gynybos vicesekretorius R. A. Lovett. Marshallis

pasitraukęs grynai asmeniniais sumetimais ir noris pasitraukti į privatų gyvenimą. Prieš metus laiko jis perėmė gynybos sekretoriaus pareigas iš L. Johnsono.

Prezid. Trumanas pareiškė Marshalliui padėką už atliktą darbą, kartu išskeldamas buvusio JAV armijos štabo viršininko, Valst. Departamento sekretoriaus ir gynybos sekretoriaus nuopelnus JAV.

— Italijos pusiasaly esanti mažytė San Marino respublika atšventė 1651 m. savo nepriklausomybės sukaktį. Pagal padavimą, ją įsteigęs 350 metais šv. Marinus, kuris čia skelbė krikščionybę.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

• Šio mėnesio pabaigą Vakarų sąjungininkai Vokietijoje vykdys plataus masto oro manevrus, kuriuose dalyvaus JAV, Norvegijos, Anglijos, Prancūzijos, Belgijos, Olandijos, Danijos ir Italijos oro pajėgų daliniai.

• Baltieji Rūmai pranešė, kad New Yorko gubernatorius Dewey lankysis pas prez. Trumaną, kuriam padarys pranešimą apie savo kelionės po Tolimuosius Rytus išspūdžius. Neseniai gub. Dewey politinės informacijos tikslais apkelioavo Pacifiko sritį.

• Senato bankų komitetas atmetė prez. Trumano pasiūlymą, kad būtų pagriežinta kainų kontrolė. Bet priėmė kaip svarstytiną dalyką, kad administracijos atstovams būtų palikta daugiau laisvės, kontrolę vykdant.

• Anglų žiniomis, Rytų Vokietijoje, šalia 150000 vyrų "liaudies policijos", kuri iš tikro policijos pareigas vykdo, vadinamų "pagręgties dalinių", kurie yra aiškiai kariniai junginiai, yra 54000 vyrų. Jų oro pajėgos ir laivynas dar tebėra tik užuomazgos, bet žemyno daliniai yra visai paruošti karo veiksmams.

• JAV armija yra nusistačiusi, kad visi kariai, kurie pernai žiemą kovojo Korejoje, būtų grąžinti į JAV ir pakeisti naujų dalinių.

• Kinų nacionalistų žiniomis, į Kiniją atvyko apie 400 Sovietų karininkų, kurie prižiūri Kwantungo provincijoje įtvirtinimų statybą. Sie įtvirtinimai skirti nacionalistų invazijai į Kinijos žemyną atremti.

• Vakarų Europą pasiekė žinios, kad Lenkijoje mitybos reikaliai yra atsidūrę blogiausiojo padėty nuo pat karo pabaigos.

• Sovietai įsakė savo aviacijai Rytų Europos kraštuose ieškoti ir nušauti iš Vakarų į anapus geležinės uždangos siunčiamus su atsisaukimo balionėliais. Lgi šiol buvo pasiųsta 9000 balionėlių su 11 milijonų atsisaukimų.

• Gautomis žiniomis, Vengrijos ruošiamas toks pats vyriausybės narių valymas ir pergrupavimas, koks šiomis dienomis buvo atliktas Čekoslovakijoje.

1952 METAI BŪSIĄ KRITIŠKI

Nuolatiniai neramumai Balkanų valstybų pasieniuose

Gražus, mėlynas Dunojus, net lietuvių liaudies dainose apdainuotas, prasidėjęs Vokietijoje, suka per Austrijos sostinę Vieną tiesiai į Balkanus. Ir vienoje vietoje jis skiria Jugoslaviją nuo geležinės uždangos, skiria kur kas geriau nei garsoji kinų siena.

Kartais nuo karto Dunojus plaukia laivai žemyn, veždami prekes ir keleivius. Kadaise čia buvo gyvas laivų judėjimas, dabar — apmirus. Tačiau prakeliauja vienas kitas vakarų Europos keleivis. Šie ir atneša į domių žinių iš Balkanų gilumos, nes jie kalbėjo ne tik su sargybiniais, bet ir su pabėgėliais.

Visas pasienis tarp satelitinų kraštų ir Jugoslavijos iš abiejų pusių yra griežčiausiai saugomas. Dieną ir naktį vaikšto ir važinėja patruliai, ginkluoti nuo dantų iki kojų. Pakrantėse pastatyti tvirti sargybių bokštai, kur tain pat prie ginklų budi vyrai. Per žiūrūnus jie seka priešininkų žemes, pasirenge kiekvieną minutę prakalbėti ugnimi. Jie rūstūs žiūri į civilius gyventojus arba keleivius ir sunkiai leidžiasi į kalbas. Reikia ilgo pašnekėsio, kol jie praveria savo samprotavimus. Ir tvirtai laikosi savo įsitikinimo, kad anieks iš už geležinės uždangos nepasiseks pereiti į siena.

Jau kuris laikas, kaip visiškai yra nutrauktas bet koks pasienio susisiekimas. Visi keliai, kuriais anksčiau riedėjo mašinos ir vežimai, apaugo žolėmis, užgriuvimo netaisomi takai. Niekas jais nesirūpina, jokio keleivio ir nėra.

Ten, kur valstybių sienos eina sausuma, apsikase sėdi sargybiniai. Bet kartas nuo karto jie išlenda ir pasidairo. Juk abiejose pusėse gyvena žmonės, stovi tokie pat kareiviai. Tad pirmieji vakariečiai ir užkalbina rytiečius. Šie išsigaund sprunka ir pasislepia. Tik pasakui išlindę jie šaukia sargybiniams draugams: "Nekalbinkite mūsų, juk žinote... NKVD mūsų užnugaryje..."

Sovietiškas pasienis yra parengtas pagal mums jau žinomus būdus. Vieną kartą atvažiavo karinė policija ir visus gyventojus per pusantrų valandų iškraustė. Kur, — niekas to nežino. Išvežė, kaip stovi. Visą jie paliko savo namuose. Ir dabar visose sodybose niekada neužsidega vakare žiburiai, niekada kamina nerūksta, reikšdami gyvybės ženklą. Atrodė viskas mirę. Apie penkiolikos kilometrų ruožas yra tikra mirties žemė.

O vis dėl to...

Nors ir kažin kaip saugoma siena, o vis dėl to iš "palaimin-

tojo darbininkų rojus" sprunka pabėgėliai. Sprunka, viską palikę ir nebijodami, kad ir pabėgus laukia vargas. Ir kodėl jie bėga? Tas pats visų gerai pažįstamas teroras! Rusai, okupavę Balkanus, tvarkingai apiplėšė, išgriebė visą, ką tik galėjo.

Atbėgę gyventojai pasakoja, kad užimtuose kraštuose nėra centralizuoto pasipriešinimo, bet vis dėl to visos šalys dega dideliu neramumu. Juk tai Balkanai, karštas kraujas! Šiaurinėje Albanijoje, vakarinėje Bulgarijoje ir Dobrudžoje turėjo atvykti baudžiamosios ekspedicijos, kurios tik kruvinu ginklu užgesino gyventojų liepsnojantį nerimą.

Per dvejus metus Kremlius ponai, norėdami čia geriau ponaui, atsiuntė apmokytų komunistų, baigusių Maskvoje specialias mokyklas. Šie "apaštalai" turėjo išauginti žmonėse draugystės dvasią. O vis dėl to, nors ir kažkaip stengėsi jie, nepasisekė. Gyventojai per tuos dvejus metus dar labiau nusistatė prieš bolševizmą.

Balkanus labai drumsčia tas tikras dainų "bernužėlis" — Tito, kuris nepaklausė Kremliu muzikos ir nepradėjo pagal jų norus šokti kazokėlio. Jis ten palyginti dar savarankiškas rašiusi prieš Dunojaus ir budi.

Per šita sieną komunistai metė pulką agentų, kad prieitų ir šita bijūnėlį nuskintų, bet Tito greičiau nuskynė pačius agentus. Neapsisekė jų misija, priešingai — dar labiau suglaudino Tito šalininkų gretas.

Jei vieną kartą paims lazdele garsus dirigentas Stalinas ir pamos, tuoj ten prie Dunojaus prakalbės patrankos ir gros baisy karo šoki. Tai bus Balkanų užpuolimas, kartu ir Vakarų Europos, kartu ir naujo karo pradžia.

Visi atbėgėliai kalba, kad ilgai netruks, kad kitą pavasarį Sovietai norės susitvarkyti Balkanuose. A. D.

KARDINOLAS MINDSZENTY SUNKIAI SERGA

Viena. — Austrų katalikų spaudos žiniomis, komunistų kalinamas kard. Mindszenty sunkiai serga ir iš kalėjimo pervežtas į Tatrų kalnus netoli Čekoslovakijos sienos.

PAKILO 15 MYLIŲ I AUKŠTĮ

JAV lakūnas B. Bridgman raketiniu laivyno "D-558-2" tipo lėktuvu pakilo į ligi šiol dar niekieno kito nepasiektą aukštį — 78.000 pėdų (apie 15 mylių).

Patekę į nelaisvę šiaurės korejiečiai, apaupti ginkluotų Jungt. Tautų kareivių, žiūri į paguldytus ant neštuvų du žuvusius amerikiečius. Kautynėse prie "Kruvinosios kalvos" komunistai neteko 25.000 karių.

NAUJI VĖJAI PORTUGALIJOJE

Japonijos ir Amerikos taikos sutartis nustelbė kitą nemažos reikšmės faktą — Amerikos sutarties su Portugalija. Prieš porą mėnesių Pirenėjų pusialyje išlipo Amerikos generolai ir patraukė tiesiai pas generalisimą Franką. Tada ir buvo sensacija — Amerikos Ispanijos sutartis. Tuoj pradėjo kurtis stiprios kariuomenės bazės. Bet generolai neužmiršo ir Ispanijos kaimynės Portugalijos.

Šventoji ramybė

Keliaukime iš Ispanijos į Portugaliją. Ispanijoje verda gyvenimas pilnų įkarščių. Miestuose ir kavinėse ginčijasi, ir net pilius išsitraukia, kol pasirodo falangos vyrai ar policija. Stotys ir gatvės nesėdamos, sunku net perbirsti per šiukšles.

Bet perženk tik sieną į Portugaliją, ir Pirenėjų matysis kitokių. Visur švaru ir jauku. Niekur nerasi šiukšlių, negirdi pietietiško triukšmo. Gyventojai ramūs keliauja į savo darbą ir vakare į namus. Kai pradėsi su jais kalbą apie politiką, jie tik galvą papurtys — neįdomu. Lisabonoje gyvena valdžia, ji viską žino, o rusai čia neateis!

Ir tikrai, pasislėpę už Pirenėjų kalnų, į Sovietų Sąjungą jie žiūri kaip į pasaulio kraštą. Ir kaip jiems atropoti iki jų? Todėl ir šoferis ir darbininkas tą patį patvirtina, kad Portugalija saugiausias žemės kampas.

Kai Ispanijoje kariavo brolis prieš brolį, ten taip pat laikiai sėjo žemę ir rinko derlių. Kai išsiveržė antrasis pasaulinis karas, šio krašto žmonės taip pat nekrustelėjo, tegu kariauja, jei kas nori.

Karalių padangtės

Šis krašto saugumas ir ramybė atviliojo visus karalius, kurie padėjo valdžios skeptrus ir uždarė sosto sales. Padėjo nenorom, nes kiti atėjo į valdžią ir juos išvijo.

Už 25 km nuo Lisabonos yra kurorto miestelis — Estril. Gražus ir puošnus šis poilsio miestelis, tikras žemės rojus. Ten ir įsikūrė visa eilė buvusių karalių, kurie valdydami nematė jokios ramybės, dabar pateko į tikrą rojų. Ir šį miestelį dažnai vadina: "Karalių kapais".

Ten Italijos Umberto svajoja apie amžinąją Romą. Rumunijos karalius Karolis kalbasi su savo žmona Eleane prancūziškai apie buvusias gražias deinas Bukarešte. Ten ir Ispanijos Don Juan kartas nuo karto pasikeičia laisvais su generalisimu Franku. Ir Albanijos karalius dūsauja, prisimines sosta. Kalbama, kad ir Portugalijos sosto įpėdinis ten išplės savo padangtę, kad galė-

tų būti su savo tauta.

Sios karališkos padangtės — tai gražios vilos. Ir vos pradėję rinktis karaliai į šį kurortą, kaip viskas 30% pabrango.

Ir šoka, jodinėja, rengia regatas šie karaliai, bet reta kada rengia oficialius priėmimus, mat, sunku susitarti. Nors tai žemės rojus, bet ir ten noris būti kam nors pirmesniu.

Tvirta ranka

1911 m. karalius Manuel buvo išvytas iš Portugalijos ir įkurtą respubliką. 1926 m. karininkų grupelė padarė revoliuciją ir valdžią perėmė į savo rankas, nes per 15 respublikos gyvavimo metų buvo ne mažiau kaip 52 vyriausybės. Griūdo ir griūdavo kabinetai, kaip šungrybai, pūstelėjus vėjui. Kraštas atsidūrė skurde ir varge. Ir karininkai nieko nepadarė. Carmona, vyriausybės galva, surado išeitį. 1932 m. jis į valdžią pakvietė Coimbra universiteto valstybinės teisės profesorius Oliviera Salazarą.

Tylus ir šaltas profesorius atsisėdė prie valstybės vairo ir išvedė kraštą iš visų sunkumų. Nuo to laiko nebėsiteitė valdžios. — jis ir šiandien sėdi savo įstaigoje.

Daug kas jį vadina diktatoriumi, bet jis visai nepanašus į visus savo "kolegas".

Hitleris ir Mussolinis iškilmingomis kalbomis šaukdavosi į tautą, rengdami jas karo žygiams, Franko suka visokias propagandos mašinas, Stalinas visus stumia į skurdą ir botagų muša, o Salazaras visai nesidomi propaganda. Jis rūpinasi, kad visi žmonės, gyvenę Portugalijoje, turėtų ko valgyti, uždribtų ir turėtų butelį bei tiek politinės laisvės, kad ji nevirstų blogiu. Dabar jis 62 m., susenęs ir suvargęs, ligotas, bet kiekvieną dieną 12 valandų sėdi prie darbo stalo ir viską skaičiuoja.

Viską jis apskaičiuoja ir pramato, nes visas savo jėgas yra atidavęs katalikiškos valstybės kūrimui. Ir vis gyventojai bijosi, kad vieną kartą Portugalijos spauda išeis su juodais rėmais, skelbdama jų valstybės vyro mirtį. O kas bus tada?

Tvirtai laikydamas valdžią savo rankose, rūpindamasis žmonių gerove, jis pastatė kraštą ant kojų. Todėl Salazaras dažnai yra vadinamas — geležine ranka aksominėje pirštinėje.

Naujieji vėjai

Dar XV ir XVI a., kai vyko naujų žemių atradimai, Portugalija buvo pasidariusi pasaulio galybe, bet, susiliejęsi su Ispanija (XVII a.), prarado savo įtakingas pozicijas ir jos prekyba nusmuko.

Salazaro vedama, Portugalija nori sustiprėti. Jau pakeista ir konstitucija, bet nauji besi-

būriuoja debesys pradėjo tempti ir giedrą Lisabonos dangų. O jei karas su Sovietų Sąjunga, kas tada? Kai pati tauta ramiai gyvena, jos vairuotojai budi ir žvelgia į ateitį, kad Portugalija išliktų ne tik sveika, bet ir sustiprėjusi.

1949 m. Portugalija pasirašė Atlanto paktą, žadėdama pastatyti 6 elitinės kariuomenės divizijas.

Dabar vėl krito burtų kaučiukai ant Pirenėjų. Pirmas juos surinko Frankas. Dabar savo kabinete profesorius rimtumu apskaičiavo ir Salazaras ir įvertindamas Amerikos pajėgumą bei komunizmo pavojų, pasirašė naują sutartį, leidžiamą Portugalijos teritorijai įkurti stiprias atramos bazes.

Pirenėjų pusiasalis pasidarė tikras tvirtovės fortas, iš kurio bus ginamas laisvasis pasaulis. A. L.

GENOCIDO KONVENCIJA IR ALTO ŽYGIAI JOS REIKALU

1948 m. gruodžio mėn. 9 d. Jungtinės Tautos vienu balsu pasisakė už Genocido Konvencijos priėmimą. Šiuo metu Konvencija yra pasirašė iš viso 28 ar daugiau valstybių.

Kad Genocido Konvencija įsigalėtų, reikia, kad ją ratifikuotų atskirų valstybių parlamentai. Ši Konvencija įsigaliojo, kaip tarptautinė sutartis, š. m. sausio 12 d., nes iki to laiko, kaip pačioje Konvencijoje reikalaujama, ją ratifikavo 20 valstybių.

Nors Jungtinės Amerikos Valstybės parodė daugiausia dėmesio, Genocido Konvenciją redaguojo ir Jungtinės Tautos priimančiosios, nors šiaip visuomet aktinai stoja už žmoniškumo principus, bet dar iki šiol Genocido Konvencijos neratifikavo. Konvencija tebėra Senato Užsienio Santykių Komitete, iš kur normaliai turėtų eiti į Senatą galutiniam balsavimui. Prieš jos ratifikavimą yra nusistatę kai kurių pietinių valstybių senatoriai, galvodami, kad pritaikius Konvenciją, jų valstybėse negrį klausimas gali virsti tarptautiniu.

Didžiausią opoziciją ir drauge pavojų ne tik Genocido Konvencijos ratifikavimui, bet, iš viso, jos egzistencijai sudaro Sovietų Sąjunga ir grupė, kuri remia vad. Tarptautinę Žmogaus Teisių Sutartį. Dar 1947 m. lapkričio mėn. 20 d. Sovietų Sąjunga Jungtinėms Tautos įteikė savo rezoliuciją, kurioje siūlo Genocido Konvencijos klausimą įjungti į vad. Nusikaltimų prieš Tautą ir Žmoniją Saugumo Kodeksą.

Nors Jungtinės Tautos šia rezoliuciją atmetė ir priėmė Genocido Konvenciją, bet Sovietų Sąjungai palankaus Nusikaltimų Kodekso projektas buvo įteiktas Jungtinėms Tautos.

Žmogaus Teisių Sutarties rėmėjai mano, kad Senatas neratifikuos nei Genocido Konvencijos nei Žmogaus Teisių Sutarties, todėl prieš pirmąją ir kovoja. Juridiniu atžvilgiu Genocido Konvencija JA Val-

stybėms yra labiau priimtina, negu Žmogaus Teisių sutartis, nes Genocido Konvencija vien ratifikavimu nevirsta piliečius saistančiu įstatymu, bet reikalauja specialaus konstitucijai atitinkančio įstatymo akto. Genocido Konvencija yra taip pat ir daug praktiškesnis įrankis demokratinio pasaulio kovoje su tarptautiniu komunizmu, nes genocidą šiuo metu praktikuoja tik Sovietų Rusija.

Amerikos Lietuvių Taryba dėjo daug pastangų, kad Lietuvos reikalui nepaprastai svarbi Genocido Konvencija būtų ratifikuota. Asmeniškais kontaktais, memorandumais, laisvais ir rezoliucijomis iš ALT Centro ir skyrių stengiasi paveikti Amerikos Vyriausybę ir Senatą, kad jie paremtų Konvencijos ratifikavimą.

Nors tuo tarpu Genocido Konvencija įsigaliojo kaip tarptautinė sutartis, bet be Amerikos oficialaus prisidėjimo jos reikšmė gali labai sumažėti. Amerikos dėsimas ratifikuoti gali neigiamai paveikti kitus iki šiol Konvencijos neratifikavusius kraštus.

ALT Vykdamosios Komitetas pravedė plačią laisvų akciją, paršydamas senatorius ir valstybių gubernatorių paremti Genocido Konvenciją. Pagal 60 skirtingų tekstų buvo išdalinti ALT skyriams ir kitoms su ALT bendradarbiaujančioms organizacijoms bei asmenims. Iš kai kurių senatorių jau patirta, kad jie yra gavę daug tekstų laisvų.

ALTas dar kartą kreipiasi į lietuvių visuomenę gyvai prisidėti prie šios ratifikavimo akcijos, nes nepaprastai svarbu, kad šioje Kongreso sesijoje Genocido Konvencija būtų ratifikuota. Pavieniai asmenys ir organizacijos prašomos ne tik rašyti savo valstybių gubernatoriams, bet ir kitus raginti, ypačiai amerikiečius ir jų organizacijas. Netrukus Kongresas gali išsiskirstyti atostogų, todėl svarbu veikti nedelsiant.

JŪSŲ SVEIKATA PATAISOMA BE VAISTŲ IR OPERACIJŲ

SEKMINGAI PAGYDYTŲ PACIENTŲ PADEKOS LAISKAI

Ivairių rūšių negalavimai, skilvio, inkstų ir kepenų ligos, tulžies, pūslių visoki negalavimai, žemas ir aukštas kraujospaudimas, astma, kvėpavimo sutrikimai, ausų ligos, nervų negalavimai, neuralgija, reumatizmas, judėjimo sunkumai ir kitos ligos.

Šiuo laišku pareiškiu tamstai širdingą padėką už pagalbą pasveikti ir pradėti naują gyvenimą. Per eilę metų kankinausi dėl skausmų kojos ir visam kūne, jokie gydytojai negalėjo man pagelbėti, tad aš kreipiausi į Jus, kad man padėtų savo gydymu be vaistų. Jau po pirmo lankymosi pas jus pradėjau geriau jaustis ir skausmai kojos ir kūne pranyko. Patariu, kad Jūs, dr. Miller, mano laišką ir paveikslą paskelbtumėt laikraštyje, kad kiti sergantieji ir kenčiantieji galėtų pasinaudoti Jūsų pagalba.

Wm. Scheffel, Lawrence, Mass.

Gerb. Daktare Miller,

Ilgiau kaip šešis mėnesius kentėjau dėl žarnų ligos. Jaučiau labai blogai ir netekau 10 sv. svorio. Tikrenybėje viską mėginau, tačiau nemastojau vilties. Dėl nesveikatingumo nustoju dirbęs. Tuomet mane gydė trys gydytojai, tačiau nei vienas negalėjo man pagelbėti mano sveikatą atstatyti.

Pagaliau vienas draugas papasakojo man apie Dr. Millerio gydymo būdą. Nors aš nepilnai tikėjau tuo gydymo būdu, tačiau nutariau šioje srityje ką nors pradėti, nes nenorėjau toliau kentėti. Kreipiausi į dr. Miller ir po kelių savaičių natūralaus gydymo tapau nauju žmogum.

Mano pareiga visiems draugams patarti pasinaudoti Dr. Millerio natūraliu gydymo būdu ir kitiems paaiškinti apie jo gydymo būdą.

K. Sotos, New York, N. Y.

DAUG PADEKOS LAISKŲ JŪS GALITE MATYTI MANO BIURE

DR. J. MILLER, D.C., Ph. C.
790 Broad Street, Newark, N. J.

PRIEIMIMO VALANDOS:
Kasdien, nuo 9 ryto iki 7:30 vakare.
Tel. Mitchell 2-0773

Važiuoti iš New York — Hudson Tubs iš Cortland St., 14th St. ar 34th St. 20-30 min. iki Newarko. Nuo stoties tik 4 blokal.

Bostono miesto tarybos narys J. Ansel nežino, ką daryti su jo užsakytu iš Afrikos hipopotamu. Kai hipopotamas buvo atgabentas į Bostono zoologijos sodą, panikėjo, kad miestai jo visai nenori ir mokėti 4000 dolerių nesirengia. Kol klausimas bus išspręstas, storois afrikietis nuvežtas į ferma Egipt. Mass. Čia Ansel lanko savo globotinį ir vėsina šaltu vandeniu.

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

PRENUMERATOS KAINA

Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusei metų	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLENmore 5-7068

PROTESTAI JAU NEBEVEIKIA

Stalinas buvo atsiuntęs į San Francisco smarkųjį savo tarną Andriejų Gromyko su 34 patarėjais ir 30 dėžių dokumentų. Paliepė jiems dar pasirinkti ištaigingą milijonieriaus vilą, kad būtų visai patogus pasisėdėti ir gera svečias priimti. Mat, buvo numatoma karštos ir varginančios kalbos, o per jas sužvejoti šalininkai ir kiti bolševikų simpatikai turėjo būti ir tinkamai pavaišinti. Laikas šnekoms ir propagandai taip pat buvo numatomas ilgas ir bergždžias, kaip Kaesonge. Bet viskas ėmė ir pasibaigė per penkias dienas. Gromyko nespėjo nei savo dėžių atidaryti. Tačiau savo burną vis dėlto atidarė. Tai nesunku ir greita: bolševiko ryklė visada laikoma išžiota.

Gromyko čia turi gerą praktiką. Jis kitados Jungtinių Tautų posėdžiuose klojo vieną protestą po kito, bet dar palyginti santūriai: po vieną į dieną arba į savaitę. San Francisco konferencijoje per 5 dienas pabėrė dykila protestų. Bet tiek ir buvo jie verti, kaip žirnių saują. Taip jau nupigo, kad niekas ir dėmesio daugiau nebekreipia. Iš 51 valstybės, kurios buvo atstovaujamos San Francisco konferencijoje, 48 sutartį pasirašė. Tokia dauguma nužėdė visus protestus.

Nieko nepesęs, Gromyko susikvietė laikraštininkus ir jiems pareiškė, kad taikos sutartis su Japonija reiškianti karą. Užklaustas, kas rengiasi kariauti, jis neatsakė. Tai buvo iš tikrųjų išmintingas nutylėjimas. Juk kad klausima labai jau aiškias dalyko, tai klausiančiam nedaroma gėdos ir neatsakoma. Negi Amerikos žurnalistai negalėjo žinoti, kad Sovietų Sąjunga dėl Japonijos karą yra pradėjusi dar pereinamais metais Korejoje ir ji toliau tebeveda? Derybos Kaesonge buvo pradėtos tik dėlto, kad tikėtasi San Francisco konferenciją sujaukti arba pakreipti taip, kad Japonijoje būtų leista įsivyrtauti "demokratiniam elementui", kaip A. Gromyko norėjo. Tada karo Sovietų Sąjungai nereikėtų. Ji "taikiu būdu" prie Kurilų salų ir Sachalino dar prisijungtų visas Japonijos salas. Gromyko buvo atsivežęs ir dokumentus įrodymui, kaip tai galima padaryti. Bet jam teko tą siuntinį iš Maskvos papildyti sutarties su Japonija aktu, kuris Stalinui parvežti nebus malonu.

Vieną dokumentą jis gavo ir neoficialų: Sovietų Sąjungos žemėlapi, kuriame tiksliai sužymėtos koncentracijos stovyklos. Jį įteikė JAV Kongreso atstovas Armstrong. Laikraščiai rašo, kad Gromyko palydas numetė į ant žemės. Matyti, Kremliuje yra dar tikslesnis ir nebereikalingas namo vežti. Bet San Francisco konferencijoje jis būtų labai pravertęs čekiai Gertrudai Sakainovai, kuri kalbėjo apie Japonijos pavergimą. Ji būtų ten radusi Sovietų Sąjungoje ir tokias vergų stovyklas, į kurias yra sukišti tūkstančiai japonų belaisvių. Nei Gromyko neužsiminė apie tai, kad japonų belaisviai dar nėra grąžinti. Jie paprastai negražinami, kol kariaujama. Amerikos žurnalistai ir tai turėjo žinoti.

Daugiausia iš tos konferencijos sužinojo bolševikų dar nepavergtas pasaulis: jis negali laukti pastovios taikos, kol stovi prieš jį karingi gromykai.

Aktyviau spreskim lituanistinio švietimo problemą

PR. NAUJOKAITIS

Beprasideda nauji mokslo metai vėl atnaujina rūpestį: kur ir kuria forma galime lituanistinį švietimą mūsų vaikams? Ši problema yra pati svarbiausia iš visų lietuvių išsivijos problemų. Ji yra tiesiog gyvybinė, nes nuo jos tinkamo išsprendimo priklauso tolimesnė lietuvių ateitis. Pareiga išlaikyti jaunojoje kartoje gyvą ir veiklią lietuvių liečią visus lietuvių: ir senuosius išsivijos, ir naujai atvykusius, ypač tuos, kurie turi mokyklinio amžiaus vaikų ir jaunimo, bet net ir tuos, kurie tokio jaunimo neturi, nes tai čia visų mūsų tautinė pareiga. Tačiau tos problemos sprendimas nėra paprastas, nėra lengvas. Nesigilindami į tos problemos esmę, noriu čia išskirti tik keletą konkrečių dalykų.

1. Šeštadienines mokyklas. Tokios vargo mokyklos veikia beveik visur, kur tik gyvena didesnis tremtinių skaičius. Jos savo vaidmenį atlieka gerai, nors ir negalime pasakyti, kad jų lankymu jau yra išsprendžiama visa lituanistinio švietimo problema. Tokiose mokyklose išeiti vienerių metų normalios mokyklos kursą yra neįmanoma dėl per mažo pamokų skaičiaus. Bet antra vertus, nors pertekliniam naujų žinių kiekiu jose yra gana ribotas, tačiau pačia savo gyva lietuviška dvasia jos daro net didesnis įtakos negu ten gaunamomis žiniomis. Jau vien dėl šito antrojo momento niekas negalėtų surasti motyvų savo vaikų į tokias mokyklas neleisti. O vis dėlto yra nemaža tėvų, kurie lietuviškos mokyklos reikšmę per mažai vertina ir savo vaikų dar į šeštadienines mokyklas neleidžia. Atsiranda tokių tremtinių tėvų, o seniau čia gyvenančių lietuvių vaikų šeštadienines mokyklas yra tikrai maža.

Pradedant naujus mokslo metus, yra kiekvieno lietuvių pareiga pasirūpinti, kad mūsų visi vaikai lankytų bent šeštadienines mokyklas, kad bent kartą savaitėje galėtų atsikvėpti tikrai lietuviška dvasia.

Tokios mokyklos laikosi daugiausia mokytojų idealizmu. Laikas būtų jiems teikti konkrečią organizuotą paramą. Vien pavienių tėvų gera valia čia yra per silpna sudaryti bent pakenčiamas darbo sąlygas. O kur dar tokios mokyklos nėra, o yra lietuvių vaikų, imkimės iniciatyvos ją įsteigti. Tokios mokyklos reikalingos net ir ten, kur jau šoks ar toks lituanistinis švietimas duoda-

mas parapišė lietuvių mokyklose.

2. Lietuviškų parapijų mokyklos. Didėsni lietuviškos parapijos turi ir savo išlaikomas mokyklas. Savo paskirtimi jos, rodos, turėtų tarnauti lietuviams. Juk lietuvių jas kūrė, savo lėšomis joms namus įgijo, o vis dėlto kokia tragedija šiandien, kai tos mokyklos kai kur dirba nutautinimo darbu. Ne paslaptis, kad dalis tų mokyklų ne tik neturi lituanistikos savo programoje, bet jos net kalbėtis lietuviškai draudžiama, jose tikėjimo dalykų ir melstis temokoma tik angliskai. Ir dar nustabiau, kad jos vis dėlto save nori laikyti lietuviškomis. Taip pat keistas reiškinys, kad kai tokios nenormalios norima pailėti, kaip lietuviško gyvenimo negalima, kai norima paieškoti būdų jam pašalinti, kad tai imama kelti spaudoje, tai susilaukiama stiprios reakcijos iš tų žmonių, kurie turi galios ir kurie net nori save laikyti lietuviškos visuomenės čia Amerikoje veikėjais. Ši problema turėtų rūpėti visiems lietuviams, kurių dar gyva lietuviška sąmonė: lygiai — ar tai bus tremtiniai, ar tai bus seniau čia gyvenę. Mes nenorime gilintis į tas priežastis, kodėl buvusios lietuviškos mokyklos pasidarė nelietuviškos; tas priežastis pilnai suprantame. Niekam dėl susidariusios padėties nedarom priekaištų ir nieko nekaltinam už tai, kas jau yra praėję. Tačiau šiuo momentu, kai šiame krašte yra atsiradęs didelis skaičius lietuvių vaikų, kurie tikrai nori mokytis lietuviškoje mokykloje, šitoks kai kurių tų mokyklų laikytojų užsispyrimas ir

nenoras suprasti pasikeitusios padėties yra nieku nepateisinamas.

Lituanistikos dėstymo klausimą keliamo daugiausia tremtiniai. Tiems, kurie jau prieš kokią porą metų norėjo į klausimą spresti, buvo vis patariama turėti kantrybės: esą Amerikoje niekas staigiai nesisidaro, reikia palaukti, ir viskas būsiai palankiai ir gražiai išsprendžiama. Tiesa, yra vietų, kur šis klausimas jau vis labiau ir labiau gauna patenkinamą formą. Tai priklauso ir nuo parapijų vadovų geros valios, ir nuo mokyklų personalo. Ten, kur seselės dar moka gražiai lietuviškai ir supranta lietuvių išlaikymo reikšmę, to švietimo klausimas kad ir nėra dar visiškai patenkinamas, bet jis jau nėra ir tragiškas. Ten jau ir kantrybė galima. Tik reikia daugiau aktyvumo paruošti atitinkamuose kursuose lituanistikos dėstymui tinkamų seselių mokytojų. Tačiau ten, kur tas reikalas ir po dviejų laikų metų neįdėda iš mirties taško, jau reikia stipresnės akcijos.

Tėvų žodis čia gali suvaidinti lemiamą vaidmenį. Juk tėvai yra kartu ir parapijiečiai. Be to, kaip lietuvių, taip pat turime teisių tą kultūrinį palikimą, kurį yra sukūrę anksčiau čia lietuviškai galvoję lietuvių. Nesikėsindami į materialines gėrybes, rodos, turėtume teisės rūpintis, kad kultūrinį lietuvišką turtą administratoriai suprastų, jog praeities kovų dėl lietuviškos paminklų, turi būti ne buvusio gyvenimo kapų paminklais, bet gyvais lietuviškos dvasios reiškiniais, kurie savo šviesa apimty visus, kuriems tik gresia nu-

tautimo ir lietuviškos dvasinės gyvybės praradimo pavojai. Žinoma, nereikia laužyti durų ten, kur jos atviros, kur rodoma geros valios. Ten reikia tik padėti, patarti, bendradarbiauti. Bet laukimo laikotarpis jau pasibaigė. Šiais metais turime tarti aiškų žodį: taip, ar ne! Ir nelietuviškų dalykų daugiau lietuviškais nebevadinsime! Lietuvių yra gyvybė dvasia. Ta vieta, kur svetima kalba mokomi lietuvių vaikai, nėra jokia lietuviška mokykla. Šitas sąvokas jau yra atėjęs pats laikas išsiaiškinti su tais, kurie jas kitaip supranta, negu suprasti reikia.

Viešojo Amerikos lietuvių nuomonė jau yra visiškai palanki šios problemos sprendimui. Užtenka tik pasiskaityti Liet. Kat. Federacijos ar Kunigų Vienybės seimo nutarimus. Tie nutarimai yra toki garšūs, kad jų bent dalies įgyvendinimas jau būtų labai didelis laimėjimas. Tačiau realiai tikrovė yra kiek kitokia. Dėl to reikia didesnio pačių tėvų aktyvumo vietose, o viso krašto apimtimi turėtų rūpintis įkurtas centrinis lituanistinio švietimo organas. Praėjusiais metais, tiesa, buvo nutarta prie Liet. Kultūros Instituto sudaryti pedagoginę tarybą, bet metai praėjo, o tokios tarybos dar nėra, nieko apie jos sudarymą net negirdėti. Iniciatyva turėtų atsirasti iš kitur: iš didesnių mūsų kolonijų tėvų ir mokytojų glaudaus bendradarbiavimo.

3. Aukštesnioji lietuviškoji mokykla. Jei mums pavyktų sukurti aukštesniąją lietuviškąją mokyklą bent keliose Amerikos vietose, tai jau būtų tikrai milžiniško dydžio darbas. Jei jaunuolis subręsta višai svetimoje mokyklinėje ap-

linkumoje, beveik yra tikra, kad jis nestengs įsilieti savo kūrybinio talento į lietuvišką kultūrą. Galimas daiktas, kad lietuviškasis talentas visai tokiame jaunuolyje nė nepabus. Taigi, lietuviškas kūrybai būtina yra aukštesnioji lietuviška mokykla. Iš vardo, tiesa, tokių mokyklų tiek turime, bet savo dvasia iki šiol jos vis dėlto nebuvo lietuviškos (net ir šv. Kazimiero akademija). Tokioms mokykloms lietuviškumo reikalavimai turi būti jau gana nemaži. Aišku, kad visi reikalavimai (taip pat ir pradžios mokykloms) negali išeiti už Amerikos įstatymų ribos. Bet tos ribos gana plačios, jose gali išsitiesti ir platesnis lituanistinis švietimas, o ypač lietuviška dvasia.

Neseniai Marianopolio Kolegijos rektorius kvietė lietuvių į jo vadovaujamą mokyklą, pažadėdamas ten duoti toki lituanistinį švietimą, kokio norėtume. Tačiau teko išgirsti ir to paties Gerb. Rektoriaus nusiskundimą, kad jo kvietimas neradęs atbalsio ir kad kolegiją atlietuvinėti kažin ar pasisekė. Tai liūdna žinia. Marianopolį būtina reikiai atlietuvinėti! Tik čia dar norima padaryti vieną pastabą. Kai kviečiami į mokyklą tremtinių vaikai, žadant ją padaryti lietuviška, tai lietuviškumo sąvokai reikia daugiau aiškumo. Reikia paskelbti aiškų lituanistinę programą, ne su dėstytojų vardais. Jei programa pasirodys patenkinama, tai tikrai Marianopolyje net vietų pritrūkų. Jeigu mokami brangūs pinigai už mokslą, tai aiškiai reikia žinoti, ko ten bus mokoma ir kokia bus mokyklos dvasia. Šitas aiškumo ir tikrumo keliai yra vieninteliai į šitos problemos išsprendimą.

4. Katalikiškos mokyklos. Viešosios mokyklose Amerikoje pasitaiko bausių dalykų. Dėl šito neįgijamo elemento lietuvių tiesiog instinktyviai nuo tų mokyklų nusigręžia. Tačiau labai liūdna, kad dėl gyvenamos aplinkumos jau ir katalikiškos mokyklos pradeda nebesusivokti, kas pedagogiška, o kas tiesiog vaiko sielą žaloja. Teko stebėti dvejus metus dviejų katalikiškų mokyklų viešus parengimus ir rodos kino paveikslus. Ten pasitaikė tokių dalykų, kurie auklėjimo atžvilgiu buvo tiesiog baisūs. Tik tiek dar galima pasidžiaugti, kad lietuvių parapijos mokyklos parengimuose tokių nepadorių dalykų buvo mažiau, negu kitataučių mokyklose.

Kartu su lituanistinio švietimo tinkamu sutvarkymu tektų rimtai susirūpinti, kad jau bent katalikiškų mokyklų parengimuose nebūtų vaiko sielą žalojančių moralinių nuodų.

RUDENJANTI LIETUVOS GAMTA

VYTAUTO KELIAS

SIMAS SUZIEDĖLIS

KARALIAUS VAINIKAS

KAI Vytautas, dar mažas berniukas, bėgiojo aplink Trakų pilį ir svaidė akmenukus į Galvės ežerą, jam negalėjo ateiti į galvą, kad jo senatvės dienos susidurs, kaip tas ežeras po audros. O atsitiks tai dėlto, kad jisai užaugęs ir išgarsėjęs, panorės savo žilą plauką papuošti karališku vainiku, išdabintu deimantiniais akmenukais.

Dabar jis dar buvo mažas, toks nedidelis berniukštis, kuris galėjo ir nežinoti, kad brangūs žibučiai segami į valdoviškus vainikus. Jis tikriausiai matė patrauklų spindesį žieduose ir sagtyse, o gal ir kardo rankenoje, — tai buvo visai panašu į akmenų žėrutį, kurį jis aptikdavo prie ežerų, — bet karališku vainiku nežėrėjo nei jo tėvas Kęstutis nei dėdė Algirdas. Nuvykdamas pas dėdę į Vilnių, Vytautas galėjo pakasyti žirgą, kuris prunksdavo plačios Rytų lygumose, ten prie Mėlynųjų vandenų ir prie Maskvos vartų, kur ir jis vėliau savo sarti žvengdins, bet tvaskančio karaliaus vainiko nematė nei dėdės namuose. O dėdė galingas ir garsus valdovas, kaip ir tėvas Trakuose.

Tiktai seni žmonių pasakojimai, kai Vytautas jau

paaugo, jam bylojo apie karališką vainiką, kurį Lietuva yra kitados turėjusi, ir pirmąjį jos karalių Mindaugą. Bet tai buvo tolimi laikai, tokie jau seni, kad reikėjo atskaityti apie šimtą metų, kai tas pirmas Lietuvos karalius mirė. Ir mirė jis nesava mirtimi: buvo nužudytas su dviem sūnum. Ar jie buvo Vytautui kokie giminės, mums jokios žinios nebėliko. Tarp Vytauto ir Mindaugo yra sutrūkęs praeities mazgas.

Abu to mazgo galai yra labai artai vienas kito — tiktai už keliolikos metų. Toks laiko plyšys skiria Lietuvos kunigaikščio Vytenio giminę, iš kurios ir Vytautas yra kilęs, nuo karaliaus Mindaugo sūnaus Vaišvilko. Šis po tėvo mirties buvo atgavęs Lietuvos sostą ir valdė trejus metus. Perleides jį savo svainiui, kuris tik metus tevaldė, Vaišvilkas iškeršto buvo nužudytas. Su juo nutrūko tiesi ir vyriška Mindaugo giminė. Ar nebuvo dar likę kurios šalutinės arba moteriškos šakos, iš kurios išaugo nauja dinastija? Ligi šiolei to nežinome. Jei kam pavyktų sumegzti Vytenį—Gedimino brolį ir Vytauto senelį — su karaliaus Mindaugo gimine, artima ar tolima, tai giminystė surišytų Vytautą su Mindaugu — pirmąjį vainikuotą Lietuvos karalių su pačiu žymiausiu, bet nevainikuotu.

Kitur tokius ryšius padeda atsekti karališkas vainikas. Jis aiškiai matomas, kaip eina pro valdovų galvas ir rodo, kas yra artimas ir kas tolimas giminei, kas tikras paveldėtojas ir kas įsibrovėlis. Lietuvoje to dar nebuvo. Mindaugo vainikas dar nespėjo suaugti su Lietuvos sostu — jis jungėsi tikrai su krikščiu. Kai krikščijimo darbas, Mindaugą nužudžius, užkliuvo, tai nusuko į šalį ir kelias, vedęs į karališkus vainikus, kokius turėjo krikščioniškos Europos valdovai. Nepavyko to kelio ištiesti nei Vytauto seneliui Gediminui, nei dėdėi Algirdui, nei tėvui Kęstučiui. Vis buvo užtvėria-

mas jiems kelias į Vakarus. O tenai žėrėjo karališki vainikai deimantų akmenėliais...

Lietuvoje galima buvo apseiti ir be tos puošmenos: įsėsti į sostą ir valdyti visą šalį, visą didžiąją valstybę, kuri nuo Nemuno krantų siekė iki Dniepro ir ėjo vis toliau už jį. Bet tam reikėjo būti stipriam ir apdairiam, daugiau galvotam negu vainikuotam. Karališkas vainikas čia nedaug ką galėjo padėti. Drauge su Lietuvos krikščiu jis buvo įstrigęs į statmą Lietuvai dilemą: laisvė arba evangelija? Nors viena ir antara yra Dievo duotos visoms tautoms ir kita kitos nepaneigiamą, bet Lietuvai anuomet nebuvo leista imti abejų, o rinktis vieną. Laisvė ji jau turėjo iš senų laikų, tai nebuvo linkusi jos apžėsti priklausomybe nuo krikščionų.

Dar karalius Mindaugas buvo užkliuvęs už šios dilemos. Jis ir apsikrikščijęs turėjo kautis su Vokiečių imperijos geležiniu kumščiu, atsuktą į Lietuvą. Lietuvių didieji kunigaikščiai taip pat galėjo žinoti, kad Vokiečių imperijos glėbio neįsivengė netgi krikščioniški kraštai, karališkas vainikas pasigražinę ir šventus valdovus turėję: Vengrija — šv. Stepono žemė, Čekija — šv. Vaclovo šalis ir net Italija su pačia Roma. Ne viena popiežių mesta ekskomunika negalėjo sutfamdinti Vokiečių imperijos valdovų, siekusių valdyti ir patį Apstatą. Lietuva be atlydos puldinėjusiu. O be krikšto negalėjo turėti ir tokio karališko vainiko, kaip kitų krikščioniškos Europos valdovų. Lietuvos kunigaikščiai valdė nesikrikščiję ir nesivainikavę, bet valdė tvirtai ir karališkai.

Kai Algirdas ir Kęstutis buvo paraginti krikščijai, tai iš savo pusės jie taip pat pastatė sąlygą: vokiečių riteriai teisiskrausto iš lietuviškųjų žemių ir persikelia

į Rusijos stepes krikščijoti totorių. Sąlyga buvo visai evangeliška: ką esi pasiėmęs svetimo, daugiau negrobk ir eik skelbti Kristaus mokslo tiems, kuriems esi pasižadėjęs. Žinoma gi buvo, kad vokiečių riteriai, susisukę lizdą Prūsijoje, buvo čia atkūrę iš Palestinos. Jų pirmąjį tikslą buvo kovoti tenai su musulmonais. Dabar Algirdas ir Kęstutis kryžiuočiams nurodė dar vieną musulmonų apstėją vietą: Juodosios jūros pamarį. Ten siautėjo totoriai, kurie krikščioniškai Europai buvo pavojingesni negu pagoniškoji Lietuva, kuri dar kitus nuo jų dengė. Lietuvoje jau buvo ir vienuolių, kurie skelbė evangeliją, o pas totorius, Mahometo sekėjus, kas ėjo ar žadėjo eiti? Neatsirado iš kryžiuočių nei vieno tokio kilnaus krikščionio, kuris būtų priėmęs šias Lietuvos sąlygas.

Lietuva ir toliau uoliai saugojo savo laisvę, nepuldama bet kam į glėbį, kad jis ir laikė apkabinęs kryžių. Ji nebuvo tikra, ar tai yra tik paslėpto kalavijo rankena? Kalavijas buvo ilgai užkirtęs Lietuvai tiesų kelią į Vakarus ir Katalikų Bažnyčią, kol atsivėdė užuolankos kelias per kaimyninę Lenkiją. Krikšto klausimas tada buvo nesunkiai išspręstas, bet karališkas Lietuvos vainikas užkliuvo už kito daikto. Ir tai buvo Lenkijos sostas...

Vytautas buvo jau tikru vyru suaugęs, užsigrūdinęs kovoje ir išgyvenęs sunkių valandų. Jo tėvą Kęstutį nužudžius, jis vos ištrūko iš pusbrolių rankų ir prieglobties bėgo ieškoti pas senus savo priešus — kryžiuočius. Tenai jisai krikščijosi pirmiau negu jo pusbrolis Jogaila, Lietuvos sostan įsėdęs. Savo kova Vytautas vertė ir Jogailą sukti iš pagoniškojo kelio.

V. AKMENINIS

SEPTYNI MENESIAI
SU RUSAIS

3.

Čia yra tiesa

Kartą į ligoninę atvyko pasi-
gydyti rusas, kuris iš kažin
kur buvo gavęs rusų kalbą šv.
Raštą. Netrukus visi rusai su-
žinojo ir pradėjo apie jį spies-
tis. Pro tą kambarį, kur tas
ligonis, atsėdęs lovoje, skaitė,
nebuvo galima praeiti: taip
tįrštai buvo žmonių. Mano dė-
mesį atkreipė ir tai, kad jie
buvo visi labai rimtai nusitei-
kę. Aš esu klausęs daug gar-
sių pamokslininkų, kurie savo
žodžius žmones patrukdavo,
bet taip atidžiai ir susikaupus
klausant Švento Rašto skaity-
mų man dar nebuvo tekę ma-
tyti. Po skaitymo jie dar šne-
kuodavo susitelkę. Ne vie-
na iš jų girdėjau sakant: „Čia
tai tikra tiesa parašyta. Štai,
kur yra žmonės tikras išga-
nymas!“

Neteko iš tų rusų išgirsti ir
kokios pašaipos ar pikto žo-
džio dvasininkams. Seniau,
kaip žinoma, rusai mėgdavo
savo popus pajaukti ir pabie-
vyzgoti apie juos nesvarius juo-
kų. Nieko panašaus dabar ne-
buvo. Net ir carą jie prisimin-
davo geru žodžiu. O kitados ir
jis būdavo nepadorių anekdotų
apipainamas. Matyti, bolševiki-
nis gyvenimas rusus buvo pa-
mokęs ir atvėręs akis. Jei kas
ir buvo seniau blogo, tai jį to-
li praško bolševikiniai laikai.
Pastaikė tik keli jaunuoliai,
bolševizmo dvasios auginti —
tikri neparašyta būrniai.
Juos vyresnėji sudraudavo,
bet jie ir tiems akis plėšė. Aš
pagalvojau, kad jie drąsytų a-
kis bet kam ir bet kuriose ap-
linkybėse. Jie buvo jau iš ma-
žens demoralizuoti ir netekę
sveikos žmogaus nuovokos.

Vokiečiai „nemokėjo“
mušti

Vokiečių atsigabenti iš Rusi-
jos darbininkai buvo laikomi
beteisiais, kaip kokie galvijai.
Kiekvienas vokiečių galėjo juos
pleikti, kada jam tik įsiorėda-
vo arba kada jis įpykdavo. Sa-
kysime, už kokį nors menką
nepaklusnumą būdavo atskai-
toma po 25 smūgius gumine
lazda, vadinama „bananu“.

Vienas toks, per stipriai ga-
vęs, atsidūrė ligoninėje. Jis sa-
kė buvęs į vokiečių kaimą išė-
jęs pas ūkininką dirbti. Jį gra-
žino ir nuplakė. Gal būtų ir
visai užpliekė, bet jau buvo tas
laikas, kai ir vokiečiai kiek
„švelnesni“ darėsi. Frontas vis
labiau griuvo.

Tas rusas man pastebėjo,
kad vokiečiai „nemoka“ muš-
ti. Jie pirmą duoda gerai per
galvą, žmogus apsvaigsta ir ta-
da kitų kirčių nebejaucia. So-
vietų Rusijoje kitaip daroma.
Ten žmogus ant galvos dar pi-
lamas vanduo, kad jis atsigau-
tų, ir paskui vėl kertama.

Sumuštas man dar pabrė-
žė, kad jis mieliau eitu dirbti
į vokiečių kaimą, nors kai ka-
da ir reikėtų gauti lupti, negu
badauti Sovietų Rusijoje. Ten
žmogus visą laiką jaučiasi kaip
sumuštas.

Vokiečiai buvo ir kvaili

Vieną metų mūsų ligoninėje
buvo išlaidyti rusų kalbą atsi-
šaukimai. Jie kvietė stoti į gen.
Vlasovo armiją. Rusai juos
skaitė tikrai vogčiomis. Maty-
ti, jau netikėjo, kad kas iš to
išeitytų ir savo draugų privengtų.
Papasakos paskui bolševikams,
kad tokius atsišaukimus skai-
tė, ir žmogus žuvs.

Rusai labiau pasitikėdavo
kitos tautos žmogumi, negu
savo. Vienas, prieš prie manęs
pastebėjo, kad „vokiečiai
yra kvailiai per visą pilvą“.

Jiems reikėjo anksčiau tokius
atsišaukimus išlaidyti, kai jie
dar buvo Sovietų Rusijoje. Ta-
da būtų atsiradę labai daug
savanorių. Bet vokiečiai to ne-

darė. Jis paminėjo kelis kai-
mus, kuriuos vokiečiai sudegi-
no, o žmones išžudė tik dėlto,
kad ten atsirado partizanų.
Vokiečiai nesirūpino nei klaus-
ti, kam tie partizanai buvo pa-
siryžę. Kadangi vokiečiai rusų
į kariuomenę neėmė, tai jie pa-
tys išėjo į miškus ir puldinėjo
bolševikus. Vietos žmonėms
buvo geriau žinoma, kur jie
dar palikdavo, kai vokiečių
frontas nuslinkdavo toliau. Vo-
kiečiai juos privertė su bolše-
vikais susidėti, o dabar ragina
su jais kovoti, kai jau vėlu.“

Veža namo

Netrukus po to, 1945 m. ba-
landžio mėn., į mūsų miestelį
atėjo amerikiečiai. Rusai buvo
surinkti ir suvežti į kareivines.
Kai kurie spėjo išbėgti į kai-
mus ir išsilaipinti. Ligoninė-
je liko tik visai silpni, bet ir jie
netrukus buvo pergabenti į
rusiškas kareivines, kurias per-
ėmė tvarkyti rusų politrukai.

Vieną kitą aš dar sutikdavau
prie tų kareivinių. Vienam pa-
sakiau, kad jis yra laimingas,
kad gali grįžti namo. Tai girdė-
jo ir arčiau stovėjusieji. Nei
vienas man nieko neatsakė.
Tik kai aš atsitolinu, tai tas
ruselis mane pasivijo ir patrau-
kė už rankos: „Žinai, — kalbė-
jo jis man, — tu nepavydėk,
kad mes važiuojame, o tu nega-
li grįžti. Mes ir negrįžtume, jei
mūsų neverstų. Ten negalima
žmonėms laisvai gyventi. Bet
kada nors ateis tam galas. Tik
to niekam dabar nesakyk!“

Kitas rusas, mane sutikęs,
klausinėjo, kur būtų galima
gauti butelį degtinės. „Rytoj
jau veža namo, — skundėsi jis
man. — Butelio degtinės man
iki Čekoslovakijos užtektų, o
paskui tegu tardo, šauda, už-
muša. Man nesvarbu... Ten gy-
venimo vistic nėra“.

Rusų iš kareivinių į stotį
veždavo amerikiečių sunkveži-
miai. Jie buvo užsakomi tam
tikram laikui ir atvykdavo, bet
dažnai nebūdavo ko vežti.
Žmonės nesirinkdavo į sunkve-
žimius. Politrukai lakstydamo
su revolvieriais, gainiodavo, o
tie slapstydavosi. Buvo atvejų,
kad amerikiečių sunkvežimiai
turėdavo grįžti tušti, ir kitą
dieną vėl būdavo užsakomi.
Stotyse gi mačiau vagonus už-
kalinėtus lentomis ir apipintus
vielomis.

Tai taip grįžo „laimingon iš-
sislapstyti ir palikti Vokietijo-
je. Nors jie čia buvo daug
nuo vokiečių prisikentę, bet
norėjo palikti svetimą kraš-
tą ir vargti, negu važiuoti na-
mo, kur „Stalino saulė švie-
tė...“

(Pabaiga)

JAV skautai šoka Jamboree indėnų šoki

IŠ JAMBOREE ALPĖSĖ

Gautas pluoštas žinių iš lie-
tuvų skautų, kurie stovyklavo
pasaulinėje skautų Jamboree
— Bad Ischl, Austrijos Alpėse.
Ši Jamboree pasižymėjo savo
paprastumu. Skautai gyven-
no nuostabioje Alpių gamtos ka-
ralijoje, nevaržomi bendravo ir
jautėsi lyg viena broliška šei-
ma. Ypač skautus suartindavo
laužai. Didžiosios laužavietės
slėnį užplėdydavo tūkstančių
minios skautų ir svečių.

Nepamirštami laužai

Per pirmąjį didįjį laužą kal-
bėjo taptautinio skautų biuro
direktorius pulk. J. Wilsonas,
prisimindamas pirmąjį berniukų
stovyklą 1907 m. Brownsea
saloje. Skaisčiai šviečiant lau-
žui, įvairių tautų skautai rodė
savo būdingas tautines progra-
mas ir dainavo dainas. Lietu-
viai skautai smagiai sušoko
„Oželį“. Juos palydėjo didelės
ovacijos, o paskui nuolat vis
girdėjo malonius atsiliepimus
ir reikšiamą užuojautą dėl tė-
vynės kančių. Rajoniniame
lauže lietuviai pasirodė su im-
provizuotu suktiniu.

Lietutis lija, balutės teska....

Rugpjūčio 10 d., viena iš lie-
tuvų dienų, lietuviai svečias
buvo amerikiečių skautų įga-
liotinis Europoje — sktn. Hof-
manas. Su juo lietuviai kartu
su kitais tremtiniais skautininkais
aplankė Austrijos vengrus
skautus. Visi buvo pavaišinti
vengrišku gūlašu. Kitą dieną lie-
tuviai priėmė viešnagėn pran-
cūzus, šveicarus, italus ir savo
kaimynus tremtinius skautus.
Didelę staigmeną lietuviams
padarė apsilankę estai skautai.
Jie atvyko iš Švedijos kartu su
to krašto skautais. Tuo būdu
šioje Jamboree, kaip ir 1947 m.
Moissone, Prancūzijoje, daly-
vavo visų trijų Pabaltės tautų
skautai. Lietuviai ir latviai —
vokiečių, o estai — švedų skau-
tų globoje.

Pažintys ateičiai

Jamboreeje mūsų skautai
užmezgė naujas pažintis ir su-
siraudo nuosirdžių draugų. Štai

Lichtenšteino princas Emanue-
lis tapo didelis lietuvių bičiulis
ir pažadėjo tarpininkauti dėl
paramos Lichtenšteino Raudo-
najame Kryžiui.

Kun. sktn. dr. J. Vaišnoros
pastangų dėka ir Italijos skau-
tai pažadėjo globą ir talką lie-
tuvams.

Skautų svečiai

buvo Austrijoje gyveną lie-
tuvai iš Riedo, Linzo, Salzburgo
ir kt. Jų bendruomenės pirmi-
ninkas p. C. Liutikas, aplankęs
lietuvius jamberistų, apdovano-
jo visus austinėmis juostelė-
mis ir įteikė biuletenį „Austri-
jos Lietuvių Bendruomenės
Informacijos“.

Taip pat mielas svečias bu-
vo Dėdės Samo karys — skau-
tas vytytis Antanaitis. Jis kaip
tremtinys nukeliavo į JAV, o
dabar kaip JAV karys, būdi
taikos sargyboje Austrijoje.

Ir vėl užkliūva vėliavos!

Kaip ir 1947 m. Moissone
Jamboreeje (Prancūzijoje) taip
ir šiomet Bad Ischl tremtiniai
skautai turėjo kovoti dėl savo
tautinių vėliavų. Jamborees
vyr. vadovui sktn. inž. Klarer
(austros) nepatiko tremtinių
skautų pastangos skelbti savo
tautų kančias. Kartą išsikvie-
tęs visų keturių tautų skautų
vadus, pareikalavo nukabinti
tautines vėliavas, uždaryti pa-
rodėles ir neplatinti atsišauki-
mų. Tik labai griežto mūsų
sktn. Vyto Skirinskio ir latvių,
rusų bei vengrų skautininkų
protesto dėka visos keturios
tautinės vėliavos plevėsavo iki
Jamborees pabaigos. Tačiau
parodėles teko uždaryti.

Tokia buvo lietuvių parodėlė

Nenuilstamas lietuvių skau-
tų parodėlės tvarkytojas ir
ekspонатų aiškintojas buvo
pasktn. O. Gešventas. Parodė-
lėje buvo išstatyta lietuviškos
juostos, įvairūs audiniai, lietu-
viškų pašto ženklų rinkinys,
daug gražios reprezentacinės
spaudos, ant odos gražiai pa-
darytas Lietuvos žemėlapis ir
ant jo sužymėtoji statistika,
kuri rodė mūsų tautos kančias
ir vargus. Taip pat buvo plati-
nėlė, kryžius ir trispalvė vėli-
va. Siemet čia susirinko ne
tik visi lietuviškasis Mon-
tello, bet ir daug mūsų tautie-
čių iš Bostono, Stoughton,
Norwood, Worcesterio, Law-
rence, Hartfordo. Traukė ir
graži diena ir surengta lietuvių
liaudies meno paroda.

Dievo žodis skautams

Rugpjūčio 12 d. Lietuvos
Skautų S-gos vyr. dvasios va-
das kun. dr. J. Vaišnora belgų
skautų palapinėje atnaušavo šv.
Mišias. Lietuviai ir kitų tautų
skautai priėmė šv. komunią.
Pamaldas Jamboree skautams
katalikams laikė ir Salzburgo
vyskupas. Per jas giedėjo ber-
niukų choras, visiems skau-
tams pritariant. Evangelikams
skautams buvo laikomos pa-
maldos jų dvasiškų.

Reikšminga dovana

Lietuviai skautai sulaukė
daug paramos iš vokiečių. Jų
vyriausias sktn. Kajuš Roller
padėjo gauti vizas į Jamboree
(Austriją), jis energingai sto-
jo lietuvių ir kitų tremtinių
skautų pusėje, kilus vėliavų

BALTIMORES ŽINIOS

Lietuviai pasaulyje

Paremkime katalikišką
mokyklą

Sekmadienį, rugsėjo 16 d.,
Baltimorės arkivyskupijos įsa-
kymu katalikų bažnyčiose bus
daroma rinkliava vasarinėms
katalikiškoms mokykloms pa-
remti. Tuo reikalu vokai šv.
Alfonso bažnyčioje žmonėms
išdalinti pereitą sekmadienį.
Arkivyskupijos ribose yra
daug vietovių, kur katalikai
vaikai dėl mažo jų skaičiaus ir
tėvų neturto priversti lankyti
vietos mokyklas be katalikiško
auklėjimo ir religinio apmoky-
mo. Tai spragai užtaisyti vasa-
ros atostogų metu tokius vai-
kus jų gyvenamuose rajonuose
aplanko seselės ir parengia
juos prie pirmosios išpažinties
bei komunijos ir duoda kitų

būtinų tikybinių žinių. Šitokio
apmokymo išlaidų našta tenka
pakelti arkivyskupijai. Supras-
dami reikalo svarbumą, pagal
savo išgales šių vasaros mo-
kyklų veikimą pasistenkime
paremti.

Turėtų būti dar daugiau

Sv. Alfonso parapija turi
daug bažnytinų draugijų. Vie-
na iš jų yra vyrų. Tai Šven-
čiausiojo Jėzaus Vardo Drau-
gija. Metų būvį ji daro susi-
rinkimų, dalyvauja visos vys-
kupijos skyrių seime, padeda
savo parapijai visuose jos pa-
rengimuose bei šventėse ir or-
ganizuotai atlieka religinę
praktiką kas mėnuo eina išpa-
žinties ir kiekvieno mėnesio
antrąjį sekmadienį priima švč.
sakramentą. Tokią mėnesinę
šventę dr. ja turėjo praėjusį se-
kmadienį. Pažymėtina, kad pa-
maldose dalyvavo ir prie ko-
munijos ėjo žymiai daugiau
žmonių, negu paprastai. Para-
pijos klebonas, kun. dr. ras Mon-
delis, sakdamas pamokslą,
dr. ja už gražų veikimą parei-
škė padėką ir pasidžiaugė ma-
tydamas, kad dr. joje yra ir
naujakurių vyrų. Tačiau pažy-
mėjo, kad dr. ja, atsižvelgiant į
jos tikslus, turėtų išaugti bent
iki vieno tūkstančio vyrų. Tai
būtų graži ir galinga jėga Kris-
taus vėliavai nešti.

Kinta mokytojų sąstatas

Baltimorės lietuviškos šešta-
dienio mokyklos mokytoja E-
milija Silgalienė dėl pasikeit-
usio tiesioginio darbo po vasa-
ros atostogų lietuviškoje šeš-
dienio mokykloje nebedirbs.
Mokyloje dirbo dvejis mokslo
metus.

Mokyklos laikytojai ir mo-
kinių tėvai buvusiai mokytojai
E. Silgalienėi už darbą ir buvę
bendradarbiai mokytojai už
talką jai reiškia padėką.
Šiais mokslo metais moky-
tojų sąstatas bus didesnis, nes
sutiko dirbti keli nauji moky-
tojai.

VOKIETIJA

• Letuvių Raudonasis Kry-
žius yra numatęs išleisti rėmė-
jų knygeles. Šiomis knygelėmis
bus telkiamos aukos R. Kry-
žiui, o šis šelpa paramos reika-
lingus tautiečius.

• Išjungti iš stovyklų ir at-
sidūrę vokiečių ūkyje mūsų
tautiečiai, ypač britų zonoje,
labai vargingai gyvena. Kam-
buriuose yra taip sukimšti, kad
neturi nei kėdės nei stalo kur
pastatyti.

• IRO praneša pakartotinai,
kad į JA Valstybes negalės e-
migruoti nei vienas, kuris yra
teismo baustas.

• Ilgesnį laiką Vokietijoje
viešėjęs prof. Z. Ivinskis rugsė-
jo 10 išvyko atgal į Romą, ku-
rią pasieks rugsėjo 15 d.

VENEZUELA

• Liepos gale Carcase įvyko
vietinės lietuvių apylinkės susi-
rinkimas, kur išrinkta nauja a-
pylinkės valdyba. Spalio 13-14
dienomis Valancijos mieste
šaukiamas visuotinis Venece-
los lietuvių suvažiavimas.

KANADA

• Lietuvių susiorganizavi-
mas į PL Bendruomenę eina
labai lėtai. Yra baimės, kad šis
rimtas reikalas nebūtų užmes-
tas.

• Sudburio šeštadienine
lietuvių mokyklai duotas Tu-
mo-Vaižganto vardas.

• Rugsėjo 1-2 dienomis To-
ronte įvyko Kanados ateitinin-
kų suvažiavimas.

ITALIJA

• Romos ateitininkai, baig-
dami ateitininkiškojo jubilie-
aus metus, per Vatikano radi-
ją baigia minėjimą, skirtą Tė-
vynėje likusiems broliams. No-
rintieji šia proga perduoti savo
sveikinimus, prašome juos
siųsti iki š. m. lapkr. 1 d. šiuo
adresu: Ateitis, Via Casal Mon-
ferrato 20, Roma 28. Rašytojai
prašomi atsiųsti šiai progai pri-
taikytų poezijos ir prozos da-
lykėlių.

ARGENTINA

• Buenos Aires lietuvių kolo-
nija rugpjūčio 19 d. paminėjo
Mindaugo krikšto 700 metų su-
kaktį. Aušros Vartų parapijos
bažnyčioje buvo atlaikytos iš-
kilmingos pamaldos, kurių me-
tu įautrį pamokslą pasakė di-
delis lietuvių draugas arkivysk.
J. F. Aragone. Po pietų Lietu-
vių salėje Avellanedoje šį datą
buvo gražiai paminėta išsamią
„Laiko“ redaktoriaus Dr. P.
Brazio paskaita ir įvairia pro-
grama, kurią išpildė šv. Cecili-
jos choras, Lietuvių Mokyklos
vaikai ir kt.

• Pianistas A. Kuprevičius
rugpjūčio pradžioje buvo pa-
kviestas į Misiones provincijos
sostinę Posadas koncertams.
Didžiausioje salėje rinkinei
publikai davė tris piano kon-
certus ir du koncertus davė
per radiją. Vietos laikraščiai
visą savaitę rašė apie „didelį
pianistą lietuvių ir jo puikius
koncertus“.

• Irena Gudeliūnaitė, medi-
cinos studentė, Buenos Aires,
iš kelių šimtų kandidatų, kon-
kurso būdu, tapo išrinkta, kar-
tu su kitomis 10 kandidatėmis,
filmos artistes. Baigus specia-
lią studiją pirmą kartą vaidino
„El Completo de Felipo“ (Pi-
lypo kompleksas) filmoje.

• Tėvas J. Bružikas, S. J.
šiuo metu veda lietuviams mi-
sijas Rio de Janeiro mieste.

žinias. Kopytėlės su beržais
suvyrinėliais ir rūpintojėliais,
rodo, būtų ne iš medžio. Jis
pradingsta, menininko pirštų
palieistas, ir pavirsta tėvynės
ilgesiu ir malda.

Besidomintiems aiškino dail.
A. Tamošaitienė ir keletas lie-
tuvaičių. Girdėjau daug moti-
vų, užsakančių savo dukroms
tautinius drabužius. Buvo rėta
proga pasitarti ir su pačia tų
dalykų žinove.

Prie bakažės buvo įrengta
užkandinė, kur visą laiką buvo
daug besistiprinančių ir lie-
viškai besnekučiuojančių. Jie
iki vėlaus vakaro čia būriavosi
ir nenoriai skirstėsi.

Toronto lietuviai gegužinė. Foto kan. J. Končias, Ballo pir-
mininko, lankiusio Kanados lietuvių.

GIJOMIS IŠAUSTA PASAKA

LIAUDIES MENO PARODA BROCKTONE

Š. m. rugsėjo 9 d., giedrų ir
saulėtą popietį, būriai lietuvių
rinkosi į Brocktono metinę
mugę. Ji visada esti rugsėjo
pradžioje. Minios žmonių tada
plaukia pro didžiulius vartus,
o šaliai jų stovi lietuviška
bakažė. Prie jos nedidelė aikš-
telė, kryžius ir trispalvė vėli-
va. Siemet čia susirinko ne
tik visi lietuviškasis Mon-
tello, bet ir daug mūsų tautie-
čių iš Bostono, Stoughton,
Norwood, Worcesterio, Law-
rence, Hartfordo. Traukė ir
graži diena ir surengta lietuvių
liaudies meno paroda.

Ji buvo atidaryta aikštelėje
adv. P. Viščinio kalba. Kalbė-
jo jis, Brocktono tremtinių
pirmininkas, susijaudinęs, nes
visa aplinka ir žmonės priminė
rudens šventes Lietuvoje, kai
ji dar buvo laisva. Jis ir ragino
puoselėti čia lietuviškąją kul-
tūrą, kiek tik kas pajėgia, nes
Lietuvoje ir jėgos silpsta ir ten
visa, kas lietuviška, okupantų
trypiama po kojomis. Paskui
žodį tarė ir bostoniškas adv.
B. Kalvaitis. „Ir mūsų gražioji
pasaka, siūlan jautsa, — kalbė-
jo jis, — ir mūsų vargas dai-
non įpintas — visa tai testipri-
na mūsų gyvą ryšį su sava tau-
ta.“

Po to sekė trejetas tautinių
šokių. Juos pašoko Brocktono
lietuvių jaunimas, paruoštas R.
Špokevičiūtės - Grubliauskienės.
Mažieji (L. Baškauskaitė
ir A. Pareigis) padėklamavo,
o stud. V. Janonis paskaitė
humoristinį rašinėlį apie pik-
nikų džiaugsmus.

Buvo iškviesta tarti žodį ir
dail. A. Tamošaitienė. Ji pasi-
sakė, kad jos didžiausias
džiaugsmas būtų matyti dides-
nį susidomėjimą mūsų liaudies
menu ir Jungtinėse Amerikos
Valstybėse, kaip juo domisi
Kanados lietuviai. O retai
kuri tauta turinti tokį spalvin-
gą ir turtingą variantais liau-
dies meną, kaip lietuvių.

Po programos visi išskubėjo
į bakažės pamatyti pačios pa-
rodos. Labiausiai visus traukė
A. Tamošaitienės ekspонатai.
Čia galėjai matyti atskirų Lie-
tuvos vietų tautiškus drabu-
žius, įvairiaspalves prijuostas
bei juostas ir stakles su užtai-
sytu audimu. Ypatinę dėmesį
traukė jos išausti kilimai: „Pir-
mosios Kalėdos Kanadoje“,
„Mindaugo krikštas“ (prel.
Pr. M. Juro nuosavybė), „Egė-
lė žaliųjų karalienė“ ir k.

Lankytojai taip pat labai do-
mėjosi prof. Ig. Končias dro-

Svedų 5 metų amžiaus sosto įpėdinis su motina, apsilankė cirkle,
kur princas, lygiai kaip ir kiti jo amžiaus vaikai, džiūgančia, žūrė-
damas į beždžionių išdaigas.

LIETUVOS VYČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos Vyčių 38-tasis seimas įvyko rugsėjo mėn. 6-9 dienomis New York mieste, New Yorker viešbutyje. Seimo posėdžiui vadovavo J. Loka (Boston), J. Matačinskis (Brooklyn) ir L. Valiukas (Dayton, O.), o sekretoriavo Anne Mae Uznis (Detroit) ir B. Krakauskas (Rochester, N. Y.). Rezoliucijų ir sveikinimų komisiją sudarė: kun. A. Kasparas, kun. J. Jutkevičius, kun. Contons, kun. Urbonavičius, MIC, J. Jatis, A. Mažeika, Anne Klem.

Kalbėtojai ir žymesnieji svečiai

Seimo posėdžių metu paskaitas skaitė prel. L. Tulaba, Dr. J. Leimonas ir J. Boley. Trumpesnes sveikinimų kalbas, iškeliamas labai gražių minčių, pasakė: prof. Pakštas, prel. J. Balkūnas, prof. Dr. kan. J. Končius ir kit. Seimą žodžių sveikino ir visa eilė žymesniųjų lietuvių veikėjų. Daug sveikinimų gauta raštu, o taip pat ir aukų vyčių veiklai paremti. Vliko pirm. prel. M. Krupavičiaus vardu seimą pasveikino Dr. J. Leimonas. Prel. M. Krupavičius už didelius darbus Lietuvai ir neuilstamą vadovavimą Lietuvos išsilavinimo kovai buvo pagerbtas visų seimo dalyvių atsisveikimu. Ateitinčių vardu vyčius pasveikino J. Laučka.

Svarbesnieji nutarimai

Sekančiais veiklos metais nutarta krypti daugiausia dėmesio Lietuvos Reikalų Komisijos veiklai, lietuviškumo palaikymui (kun. S. Railos programai) ir seniau veikusių kuopų atgaivinimui bei naujų kuopų steigimui. LRK-ja, vadovaujant kun. J. Jutkevičiui per praėjusius veiklos metus parašė daugiau kaip 18,000 laišku lietuviškumui bei Lietuvos bylai ginti amerikiečių spaudoje. Lietuviškumui palaikyti tarpkuopinėse varžybose pirmąją Detroito kuopą su 675 taškais, toliau seka: Daytono kuopa — 473 t., So. Bostono kuopa — 320 t., Philadelphia kuopa — 313 t., ir kit. Nutarta taip pat skirti daugiau dėmesio jaunųjų vyčių organizavimui. Kun. Contons (So. Boston, Mass.) pasižadėjo parengti, padedant kitiems, mėsosine veiklos programą kuopoms visiems ateinantiems veiklos metams. Įsteigtas fondas a. a. vyčių tėvo Norkūno paminklo pastatymui. Tuoj pat buvo suaukota daugiau kaip šimtas dolerių. Kitais metais vyčių seimas susaukti pavesta Dayton, Ohio, kuopai.

Naujoji Vyčių centro valdyba

Pirmininku perrinktas Al Wesley (Great Neck, N. Y.). Kita valdybos sudėtis ši: kun. A. Kaspar (Elizabeth, N. J.) — dvasios vadas; J. Stoškus (Chicago, Ill.) — vicepirmininkas I; W. Chinikas (Pittsburgh, Pa.) — vicepirm. II; T. Gerulis (Worcester, aMss.) — fin. sekretorė; J. Ruis (Great Neck, N. Y.) — sekretorė; P. Gudelis (Dayton, Ohio) — kasininkas; išdo globėjai: Anne Mae Uznis (Detroit) ir Mrs. Waitonis (Providence, R. I.). Rituolo komisijai papildyti išrinktas L. Švelnis (So. Boston, Mass.). Lietuvos Reikalų Komisijos pirmininku vienu balsu perrinktas kun. J. Jutkevičius (Worcester, Mass.).

Religinė programa

Seimo dalyviai dalyvavo kiekvieną suvažiavimo dieną pamaldose, gi sekmadienį buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos Aušros Vartų bažnyčioje, New York, ir dvasios vadas kun. J. Jutkevičius pasakė puikų pamokslą. Mano nuomone, svarbesnės pamokslų dalys išvestintos į anglų kalbą ir įdėtinios "Vytyje". Vyčiai taip pat organizuoti dalyvavo šv. Petriko katedroje, kur buvo paminėta 700 metų karaliaus Min-

daugo krikšto ir 25 metų Lietuvos Bažnytinės Provincijos įsteigimo sukaktis. Be abejo, vyčiai didele dalimi prisidėjo prie šio paminėjimo suorganizavimo. Visi New Yorko dienraščiai plačiai apie tai rašė, paminėdami Lietuvos vyčių vardą.

Seimo pabaiga

Seimas buvo baigtas iškilmingu bankietu sekmadienio (IX. 9 d.) vakare. Vėl visa eilė žymiųjų lietuvių veikėjų tarė po žodį. Ta pačia proga buvo prisiekdinta naujoji valdyba. Tas apeigas atliko Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Gurinskas. "Vyties" antrajai redaktorei Phyllis Grendal buvo įteikta dovanėlė už jos darbų organizacijai. Visų nuotai-ka kėlė vyčio ir kartu operos solisto A. Brazio (Chicago, Ill.) dainos. Jojo dainavimu visi liko sužavėti. L. RYTAS

KAIP ATRODO DABARTINĖ ARGENTINA

Rašo ANTANAS AMBRAZAS

Mažas būdamas, radau geografijos vadovėly Argentinos vardą ir paklausiau savo tėvo, kur yra toks kraštas. Jis, mat, buvęs Amerikoje ir, mano nuomone, turėjo viską žinoti.

— Argentina? — klausiamai susimąstė tėvas. — Ji yra nuo Amerikos kitame žemės gale. Ten, kur saulė iš kitos pusės šviečia.

Vyčių seimo dalyviai posėdžių metu

Misijų kraštas

Paklaustas vietinis, kokio jis tikėjimo, net nemirktelėjęs atsakys: "Romos apaštališkas katalikas." Oficialiai 90% gyventojų katalikai. Tačiau praktikoje Argentina vis dar yra misijų kraštas. Bažnyčia lanko labai mažą dalis. Net miestuose labai daug "katalikų" yra nekrikštyti. Religinė samonė menka. Svarbiausios to priežastys, kad iki Perono mokyklose nebuvo religijos pamokų, primityvi pastoracija ir didelis kunigų trūkumas. Provincijoje bažnyčios yra kartais 20-50 km atstume. Net prie geriausių norų žmonės negali lankyti bažnyčių, o kunigai aprūpinti tikinčiuosius. Didelė dalis šeimų gyvena be jokių jungtųjų. Dėl to iš dalies kalti yra ir ispanų kilmės dvasiškiai, kurie neina į žmones ir jų nesistengia religiskai samoninti. Užtat protestantų sektos ir net spiritistai turi labai gerą dirvą. Prietaringumas ir burtai įsiviešpatavę, siauriečio akimis žiūrint, net iki juokingumo.

Senoji ir naujoji Argentina

Argentinos nepriklausomybė siekia jau netoli 150 metų. Tačiau dar prieš 20-30 metų čia viešpatavo anarchija. Moterys vienos vargiai galėjo pasirodyti gatvėse, ypač vakarais ir ankstyvais rytais. Pataikyti iš revolverio į policininko kepurės žvaigždę buvo pasismaginimas. Svarbu buvo tik pažinti stiprų "kaudių" (vadą), kad baudos tektų sumokėti tik 10-15 pezu. Beraščių buvo apie pusę gyventojų.

Tačiau paskutiniu laiku Argentina smarkiai pakilo. Ji pasidarė nauja ne tik politinė ir socialine prasme (šia prasme peronistai ją vadina "naująja Argentina"), bet taip pat ir kultūrinio atžvilgiu. Beraščių

miestuose jau kaip ir nėra, o ir kaimų jaunimo dauguma raštingi. Mėsos ir duonos prekyba Argentinai pelnė daug reikalingų mašinų, padidino darbus ir uždarbius. Socialinį aprūpinimą dabartinė valdžia stengiasi suliginti su V. Europos lygiu. Pristiegta daug mokyklų ir įvairių kursų.

ateičiai. Tačiau dar vis yra per mažai stiprių dvasinių jėgų, kad liaudis greičiau galėtų pakilti iš dvasinio skurdo.

"Mate" ir meilė prie vartelių

Kiekvienas kraštas turi savo papročius. Jų turi ir Argentina. Jei nori nueiti pas savo pažįtamą, nieškok skambučio. Priėjęs prie vartelių papliauškins

tikri "novios". Tada jau gali kartais išeiti drauge pasivaikščioti, pašokti, bet dažniausiai juos lydi mergaitės motina, kuri šokiuose sėdėdama snaudžia, o dukrė džiaugiasi jaunystės dienomis.

Po vestuvių jaunieji "pabėga", o jaunoji rytojaus dieną aplink namus vaikščioja tik... su naktiniais marškiniais ir apsiautalu, lyg apgailestama savo jaunyste.

Mirusius lydi tik vieni vyrai, o moterys, net artimiausios, lieka su savo skausmu namie. Atsisveikindami su mirusiu, pirštų galais prisiliečia jo kakto ar tikrai karšto ir pabučioja savo pirštus. Šių papročių dabar jau išsprus argentiniečiai nesilaiko. Nesilaiko jų ir užsieniečiai.

Lietuviai geria "matę"

Šiame žemės gale lietuvių yra netoli 30 tūkstančių. Daugumas gyvena B. Aires mieste ir priemiesčiuose. Jie yra žinomi savo darbštumu ir sąžiningumu. Yra lietuvių ir kituose miestuose, bet ūkininkų mažai. Miestuose, mat, daugiau patogumų ir geresni uždarbiai.

Ir lietuviai geria "matę", bet šalia jos sveičiui visuomet pasiūlo "cupita" (stiklikuką). Lietuviai tur daugiau visokių pobūvių su dainomis bei geromis vaišėmis. Juk vaišingumas yra viena iš lietuviškų žymių. Jaunosios lietuvaitės taip pat dažnai meilės žodžius sako prie vartelių, ypač, kai draugystė mezzasi su "juodžiu" (taip lietuviai vadina vietinius). Nors nutautimas jaučiamas, bet lietuvių vaikai vis tik vedyboms

Supiaustyta, kaip kapojus (akseli), matę supila į specialų indą, panašų į didelę pypkę, tik be kandikio. Užpila karštu, bet neužvirusiu, vandeniu, įkiša į tą mišinį "bambizijų" (metalinį čiulptuvą) ir per jį traukia kartų ar šiek tiek pasaldintą vandenį. Traukia kiekvienas iš eilės per tą patį "bambizijų". Moterys prie "bambizijos" aptaria "svarbiuosius" reikalus ir gatvės naujienas. Tačiau tai yra tikras gėrimas, dažniausiai vartojamas rytais ir pavakariais, kaip Anglijoje arbata arba Vokietijoje kava.

Dar įdomesnis yra meilės užmezgimas. Kai mergaitė sukanka 15 metų, ji gali turėti savo "novio" (suzieduotinį). Bet tegu nemėgina jį vestis į savo kambarį. Tai būtų nusi-kaltimas. Ji gali kalbėtis tik prie vartelių. Januolis stovi vienoj pusėj vartelių, mergaitė kitoj — iš kiemo pusės. Ir ko tie varteliai nemato! Juk mėsosienos gražios, pavasario ir karštos vasaros nuotaika veikia. Kai tėvai duoda jaunuoliui teisę užieiti į namus, jie greitai susižieduoja ir tampa

MŪSŲ MITYBOS REIKALU

DR. A. GRIGAITIS

Prieš keletą dešimtmečių pažiūra į mitybą pradėjo keistis. Anksčiau maisto pagrindą buvo laikoma mėsa ir jos gaminiai. Žmogus buvo patenkintas, galėdamas kasdien valgyti mėsą. Mėsos valgiai buvo pasiturinčių valgis. Riebokas žmogus buvo sveikatos pavyzdys, gi liesas neturto ir pasigallėjimo vertas sveikatos atžvilgiu. Iš vegetarų ir vegetariskų (mėsiškų) valgių mėsadėžiai juokėsi, o kai kurie savo draugus vegetarus draugiškai perspėdavo nedaryti eksperimentų savo sveikatos nenaudai.

Dabar pažiūra į mėsos dažną naudojimą linksta mėsos nenaudai, ypač dėl senesnio amžiaus žmonių. Nesaikus mėsos naudojimas kartais senesnio amžiaus žmonėms yra įvairių ligų priežastis, pav. podagros, diabeto, kraujo indų sukaikėjimo (arteriosklerozės), aukšto kraujo spaudimo.

Kaimo žmogus yra žymiai sveikesnis už miestietį ne vien dėl svarauso kaimo oro, bet ir dėl žymiai retesnės mėsos naudojimo. Kaimiečių mėsą pavaduoja sveikas, maistingas pienas ir jo gaminiai. Be to, kaimietis rečiau valgo. Jisai bedirbdamas išalksta ir kartais gerokai išalksta. Alkis rodo, jog organizmas yra atlikęs pavestą jam uždavinį — suvirškines patiekta jam maistą, o kraujas maistą išnešiojęs po kūną, per alkį prašo daugiau.

Tiesą pasakius, mes turėtume valgyti ne pagal laikrodį, bet tik kai duona, vanduo ir druska mums vaizduojasi skanėstu, t. y. kada mes esame tikrai išalkę. Mūsų mityboj dar turėtume vadovautis romėnų patarle: gyvename ne dėl valgio ir valgome, kad gyvybę palaikytume. Gadina savo sveikatą persigerdami alkoholinių gėrų, gadina savo sveikatą ir persivalgydami.

Žmogaus organizmas, be riebalų ir angliavandenių, reikalingas baltyminių medžiagų, kurių trūkumą dažniausiai papildome valgydami mėsą. Mėsa yra turtinga baltymų. Jaunas organizmas reikalauja daugiau baltymų, negu senesnis — riešutai, be to, dar vaisiai, daržovės. Lietuviai gydytojų tarpe irgi yra griežtų vegetarų. Jie, atsisakę mėsos, gražino sau sveikatą. Čia prisimenu vieną mano Varėnos pušynų ligonę, kuri sirgo plaučių ir kaulų džiova. Jos sveikata buvo visiškai pasijusi. Vienam gydytojui, griežtam vegetarui, patarus, ji tapo jo pasekėja ir jauna panelė tapo darbinga. Mėsa jai išsukdavo pasilykštėjimą.

labiau ieško savo kilmės mergaičių ar vyrų. Dabar ir tautiškumas jau labiau pradeda atgimti, kai kolonija turi savo geresnių laikraščių, salę, parapiją, daugiau lietuviškų pobūvių ir pasilinksminimų.

esu minėjęs, yra daugelio ligų priežastis. Todėl žmonėms nuo 58-60 metų, o ypač turintiems palinkimą į sklerozę, aukštą kraujo spaudimą ir t.t., patartina keisti mėsą į vegetarišką valgį. Tokie asmenys turi arba visai išbraukti mėsą iš savo valgio, arba ją naudoti labai retai, gi kiaušienos visai vengti. Šiuo atveju geriausia tinka vištiena. Šiems asmenims tinka vaisiai, uogos, riešutai, šviežias pienas ir jo gaminiai, daržovės, ankštiniai (pupos, žirniai, pupelės). Ankštiniai turi nemažą baltymų ir sunkokai virškinami.

Senesnio amžiaus žmonėms patartina atsipratinėti nuo mėsos ne staiga, bet išlėto. Vaisius, uogas, daržoves valgyti nevirtas ir pagal galimybę ne-luptas. Žievėje yra daug vitaminų ir mineralinių druskų. Žinoma, vaisius bei daržoves, prieš naudojant, reikia gerai nuplauti.

Mitybos tyrinėtojai priėjo išvados, jog nevirti, žali valgiai žmogaus sveikatai palaikyti turi didelės svarbos.

Ką tai reiškia nevirtas, žalias maistas? Tai gyvas maistas, gamtos pagamintas ir be virtuvės pagalbos tinkas valgiui: vaisiai, uogos, riešutai, medus, daržovės. Su šiais žaliais produktais mes gauname esamus juose gyvybei palaikyti reikalingus vitaminus bei mineralines druskas.

Pradžioje bus sunkoka atprasti nuo jūsų kasdieninio valgio — mėsos. Bet ilgainiui jūsų mėsą užmiršite ir mėsiskai valgiai nesukels apetito. Grynas vegetariškas valgis arba su mažais ir retais mėsos priedais jus apsaugos nuo senatvės ligų, prailgins gyvenimą, nusi-ramins nervai, būdas sušvelnės.

Yra žmonių, kurie pasveiko tik tapę vegetarais. Pavyzdžiui, mūsų rašytojas Vidūnas, sulaukęs gilių senatvės, jaunystėje buvo paliejęs ir jo sveikata buvo kritiškai stovyje, bet tapęs griežtu vegetaru pasveiko. Jo mėgiamiausias maistas panašus į voveraitės — riešutai, be to, dar vaisiai, daržovės. Lietuviai gydytojų tarpe irgi yra griežtų vegetarų. Jie, atsisakę mėsos, gražino sau sveikatą. Čia prisimenu vieną mano Varėnos pušynų ligonę, kuri sirgo plaučių ir kaulų džiova. Jos sveikata buvo visiškai pasijusi. Vienam gydytojui, griežtam vegetarui, patarus, ji tapo jo pasekėja ir jauna panelė tapo darbinga. Mėsa jai išsukdavo pasilykštėjimą.

MARIJA KALBA PASAULIUI

Nauja knyga apie Marijos apsi-reiškimą Fatimoje. Knygą parašė Dr. L. Fonza da Fonseca. Išvertė kun. M. Vembrė. Knyga yra išversta į daugelį kalbų. Lietuviškas vertimas yra gausiai iliustruotas. 264 psl. Didelio formato. Kaina 2 doleriai.

Kas nori žinoti, kodėl pasaulyje dabar taip neramu ir ko žmonės dar gali sulaukti, tepaskaitytą knygą. Laiko nedaug beliko — 1960 m. bus atidengta didžioji paslaptis. Nereikia to laukti akis užsirišus. Skaitykite jau dabar šią knygą.

Knygą galima užsisakyti šiais adresais: "Darbininkas", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.; 366 Broadway ("Darbininko" atstovybė), So. Boston 27, Mass. Ji dar gaunama Bostone: 326 Broadway (Lithuanian Furniture Co.), 373 K St. (Mrs. Jones) ir 391 E. 5th St. (Mrs. Grubinskas).

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

PHILADELPHIA, PA.

Vyčiai metiniame seime

Philadelphijos Vyčiai savo metiniame Seime, New Yorke, dalyvavo gana gausiai ir labai uoliai. Delegatai aktyviai dalyvavo posėdžiuose ir iškėlė aktualius sumanymus. Seime Philadelphijos Vyčių kuopą atstovavo Šerčevičiūtė ir M. Grubliauskaitė. Kaip svečiai buvo nuvykę E. Saulytė, E. Lukošius ir kt.

Ateitininkų pobūvis

Philadelphijos ateitininkai rengia metinį pobūvį rugsėjo 15 d., šv. Kazimiero parapijos salėje. Bus paminėta ta proga rugsėjo 8-ji. Ruošiamą gražią programą, o po to pasilinksminimas. Į pobūvį kviečiami ir svečiai. Pobūvis įvyks 331 Earp st. Pradžia 7 val. vak.

Rekolekcijos moterims

suruotos pas seses Ravenhill, rugsėjo 8 d., labai sėkmingai pavyko. Jas ruošė ir daugiausia jomis rūpinosi seselė Bernarda. Rekolekcijas vedė tėvas J. Venckus. S. J. Atėityje manoma suorganizuoti dažniau panašių susikaupimo dienų.

Kun. St. Yla Philadelphijoj

Sužinota, kad kun. St. Yla, rašytojas ir žinomas visuomenininkas, atvyksta į Philadelphiją ir dalyvaus krikščionių šventės įvykiuose 700 metų sukakties minėjime. Visi jo labai laukia, nes tikisi išgirsti jo svarbų žodį.

Vyčių suvažiavimas

New York ir New Jersey apskritys rugsėjo 22-23 dienomis ruošia savo suvažiavimą Philadelphijoj, 3-čios kuopos būstinėj, šv. Kazimiero parapijos salėje. Išvakarėse bus susipažinimo vakarienė, sekmadienį pamaldos už a.a. Vyčių steigėjo M. Norkūno vėle, vėliau vyks posėdis.

Susisėdė prof. A. Salys

Prof. A. Salys atostogaudamas Kennebunk Port, Maine, susisėdė ranką. Gydomi Pen-na ligitonijė.

Svečiai iš Ohio

Rugsėjo 10 d. čia lankėsi kun. Katarskis, kun. S. Aleksiejus ir L. Valiukas. Jie aplankė savo pažįstamus ir susipažino su Philadelphijos miestu bei vietos lietuvių gyvenimu.

Ilyvynai jau grįžo

Zinomi philadelphiečiai Ilyvynai sugrįžo į Darley, Pa. Jie per vasarą darbavosi savo viloje N. Y.

Misijos

Šv. Andriejaus parap. bažnyčioje, prie 19-tos ir Wallace gatvių, įvyks misijos. Pirmą savaitę: nuo rugsėjo 17-tos iki 23 d. — lietuviškai. Ir antrą savaitę nuo rugsėjo 24-tos iki 30 d. — angliškai. Misijų pamaldos 9-tą val. rytais ir 8-tą val. vakarais. Misijų vedėjas ir pamokslininkas kun. Aukštikalnis, S. J. Kviečiame visus uoliai dalyvauti.

Tėvai rūpinasi vaikų lietuvių

Šv. Kazimiero parapijos dailis tėvų darėsi, kaip geriau išmokyti savo vaikus lietuvių kalbos, literatūros, istorijos, geografijos ir kitų liutuanistinių dalykų. Pernai tų dalykų mokė P. Balčius ir Mitalienė. Šiais metais kviečiama ir daugiau mokytojų.

Hartford, Conn.

L. D. S-gos 6 kuopos susirinkimas

Vasaros atostogos jau baigėsi, dabar prasidės draugijų susirinkimai ir kiti rudens sezono darbai.

Rugsėjo 16 d., 1 val. p.p. įvyks svarbus LDS 6-tos kuopos susirinkimas. Bus renkami atstovai į Connecticut apskrįčio LDS S-gos suvažiavimą, kuris įvyks spalio 14 d., New Haven, Conn. Susirinkime Vaidiuliai padarys pranešimą iš pereito LDS S-gos seimo. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Mirė Juozas Barolis

uolus katalikiškų draugijų bei organizacijų narys. Nuosirdžiai darbavosi šv. Jono Evangel. draugijoje, apie 35 metų buvo draugijos finansų raštininku. Daug metų buvo šv. Trejybės bažnyčios kolekto-rius. Paliko žmoną Marcijoną, sūnų Kazimierą, dukterį Marcijoną, kuri yra viešųjų mokyklų mokytoja. Lai Dievas jam gausiai atlygina už jo gerus darbus.

A. J. P.

NORWOOD, MASS.

Mūsų mirusieji

Ona Jankauskienė, mirė liepos pabaigoje, palaidota iš šv. Jurgio parapijos bažnyčios. Paliko vyrą Praną, sūnų, dukterį ir dvi seseris.

Rozalija Sestavickienė, mirė rugpjūčio 22 d. Palaidota rugpjūčio 25 d. iškilmingu pamaldų iš šv. Jurgio parapijos bažn. Paliko vyrą Joną, du sūnus, tris anūkus ir daug gimi- nių. Velionė buvo kilusi iš Vilniaus krašto, Marcinkonių pa- rapijos, Musteikių km. Jos vy- ras Jonas Sestavickas yra šv. Jurgio parapijos kolekto-rius.

Marijona Šaukštienė, mirė rugpjūčio 29 d. Palaidota rug- pjūčio 1 d. iš šv. Jurgio parapijos bažnyčios. Paliko vyrą Vincą, sūnų, dukterį ir ketetą anū- kų.

Petras Venckus, mirė rug- pjūčio 29 d. sulaukęs vos 40 metų amžiaus. Palaidotas iš šv. Jurgio parapijos bažnyčios. Paliko dvi seseris.

Visi mirusieji palaidoti Norwood Highland kapinėse. Visų mirusių šeimoms reiškia- me gilią užuojautą.

Susitaukė

Konstantinas Dargvainis su Emilija C. C. Čekute. Sutuo- kė klebonas kun. E. F. Norbu- tas rugsėjo 2 d. Jaunasis yra klebono giminaitis. Abu jaun- vedžiai yra L.R.K. Susivienii- mo 81 kuopos nariai. Jaunoji buvo septynis metus kuopos sekretorė. Kuopos nariai linki jaunavedžiams malonaus sei- myninio gyvenimo.

Žvalgas

Skaitykite ir platinkite "Darbininką"

CLEVELAND, OHIO

Tautos šventės minėjimas
Tautos šventę paminėta rug- sėjo 9 d. iškilmingame Lietu- vių Kultūros Fondo skyriaus susirinkime lietuvių salėje. Mi- nėjimas pradėtas Tautos Him- nu. Atidaromąjį žodį, iškelian- tį rugsėjo 8d. šventės prasmę, tarė skyriaus valdybos pirmi- ninkė A. Augustinavičienė. To- liau buvo istoriko J. Jakšto pa- skaita. Meninėje dalyje J. Baltru- šaičio eilėraščių paskaitė N. Rasteniene ir švitrigailos mo- nologą iš B. Sruogos raštų — J. Stempuzis.

Minėjimas buvo neilgas, ge- rai suplanuotas, atsilankė ne- mažą žmonių. Kyla tik abejojimas, ar prelegentui reikėjo leisti į dienos aktualijas ir va- noti pvz. kad ir partiskumą. Kalbėdamas tik bendrais posaki- kiais, jis nesudarė vaizdo, kie- no partiskumą bara: klausyto- jų ar apskritai klyvenelienčių? ar gal ir kitų? Nežinau kaip kitiems, bet man šis "tradicini- nis" partiskumo išbarimas, at- liktas iškilmingo minėjimo metu, taigi ne vietoj ir ne lai- ku, sukėlė tik kolkto jausmą: negi į tokius visiems ren- gamus minėjimus eiti tik žino- mų ir įgirusių pamokslėlių pa- siklausyti?

Ekstra kalbėti išėjęs "Dir- vos" redaktorius V. Rastenis

Waterbury, Conn.

Lietuvių Tarybos sus- mas

įvyko rugsėjo 4 d. Tarybos sekretorė N. Meškūnienė atsi- sakė į pareigų dėl studijų, ku- rias pradėjo pašto kolegijoje. Nauja sekretorė išrinkta M. Andrikytė. Kaip N. Meškūnie- nė, taip ir M. Andrikytė yra čia gimusios lietuvių, kalba ir rašo lietuviškai labai gražiai.

Šv. Juozapo parapijos cho- ras rugsėjo 9 d. buvo nuvykęs į Marijanapolį, kur Mindaugo ir Lietuvos krikšto 700 metų jubiliejus minėjime išpildė programą.

Šv. Juozapo parapijos va- karinė įvyksta rugsėjo 16 d. Vakariene rengia Gyv. Rožan- čiaus ir šv. Pranciškaus Tre- tinių draugijos.

Novena i šv. Pranciškų prasidėjo rugsėjo 8 d. Noveną veda tėvas Bern. Grauslys, O. F. M.

Liet. Darb. S-gos 5 kuopos susirinkimas įvyks rugsėjo 23 d., sekmadienį, 1.30 val. šv. Juozapo parapijos senosios mokyklos patalpose. Priminti- na visiems LDS 5 kuopos na- riams, kad kuopos mėnesiniai susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio ketvirtą sekmadienį.

Rūtos draugija, seniausia moterų draugija Waterbury, rugsėjo 9 d. šventė savo 45 m. gyvavimo sukaktį. Ta proga Žaizskų namuose turėjo gražų pobūvį.

Padėka

Rugpjūčio mėnesio 26 d. Juozapo Marijos Viloje, New- town, Pa., įvyko pirmas šv. Kazimiero Akademijos Rėmėjų (Rytinių skyrių) seimas. Sei- me dalyvavo atstovai ir svečiai iš Philadelphijos, Shenandoah, Minersville, New Philadelphia, Seltzer City, Gilberton, Mount Carmel, Frackville, Easton ir kitų apylinkės miestelių. Vi- sais atžvilgiais seimas buvo džiuginančiai sėkmingas.

Pilnai suprantame ir giliai įvertiname mūsų rėmėjų, ge- radarių ir bičiulių didį pasiau- kojimą Seselių reikalams, to- dėl iš gilumos širdies tariame tikrai lietuvišką acū.

Pirmas Rytinių valstybių ARD Seimas padarė gilų įspū- dį, jis pasiliks ne tik istori- šis, bet ypatingai pakelia dvasią kilniems darbams. Tad, reikš- damos gilia padėka maldaui- me Viešpatį suteikti visiems gausų atlyginimą. Mūsų mal- dos kasdien siunčiamos į dan- gų ir maldauja Galybių Vieš- patį laiminti visus mūsų rėmė- jus ir geradarius.

Švento Kazimiero Seserys

SKAUTŲ VIETININKŲ SĄSKRYDIS CLEVELANDE

Rugsėjo 1-2 dienomis Cleve- lande (Ohio) buvo pirmas JAV rajono Lietuvos Skautų Broli- jos vadų sąskrydis.

Rugs. 1 d. erdviose vietos YMCA rūmuose vyriausiojo skautininko V. Čepo žodžiu bu- vo pradėti sąskrydžio darbai. Jie vyko posėdžiuose, pajvairi- nami iškylomis, iškilmėmis bei vaišėmis ir užbaigti skautišku laužu.

Pradėdami sąskrydį skautų vadai Marijos Giesmės pagerbė paskutinio Lietuvos Respubli- kos Prezidento ir Lietuvos Skautų S-gos šefo A. Smetonos, Lietuvos Skautų Brolijos vado - kankinio pulk. J. Ša- rausko, partizanų kovoję kritu- sio sktn. inž. J. Milvydo ir kt. skautų atminimą. Kenčiančiai tėvynei sugiedotas Tautos him- nas.

Sąskrydžio darbus tvarkė prezidentas iš pirm. sktn. V. Pauzės, pavad. - sktn. Jonaičio ir sekr. - pasktn. T. Naginio- nio. Jie taip pat paruošė svei- kinimus ir rezolucijas.

Bendrą JAV rajono lietuvių skautų veiklos apžvalgą pada- rė vyriaus. sktn. V. Čepas, JAV rajono skautų vyr. dvasios vadas sktn. kun. J. Vaiš- nys ir LSB Vadijos nariai. Jo- se konstatuotas stiprėjimas lietuviškosios skautybės šiame krašte, geri santykiai su Boy Scouts of America (BSA), pa- brėžtas skautų vienetų ir dvasios vadų glaudaus bendradar- biavimo reikalas, auklėjant skautus. Lietuviai skautai yra pirmieji JAV, kurie užmezgė oficialius ryšius su BSA, gau- dami savo atstovą prie ju aukščiausios vadovybės National Scout - Executive titulu. Taip pat lietuvių skautai pernai bu- vo vieninteliai, kurie stovykla- vo II-je Tautinėje BSA Jamboree - Valley Forge, Pa.

Svarstant JAV raono orga- nizacinę schemą, prieita išva- dos, kad vyriausiam skautinini- kui ir Brolijos Vadijai be turi- mų pareigų dar tiesiogiai vado- vauti šiam rajonui yra per sun- ku. Sąskrydžio dalyviai JAV lietuvių skautų rajonui vado- vauti išrinko kandidatus — va- deivos pareigoms — sktn. V. Paužą ir pavaduotoją — vyr. skatn. V. Kizlaitį. Jie bus pri- statyti PLSS Tarybos Pirmajai tvirtinti.

Svarstyti skautiškosios spau- dos reikalai. Konstatuota didė- lė "Skautų Aido" pažanga ir numatoma pagyventi jo platini-

mo ir rėmimo akciją. O 1952 m. skautai sulauks savo tradi- cinio kalendorėlio.

Pirmąją dieną sąskrydžio dalyviai užbaigė jaukiame po- būvyje, Ansel Cafe svetainėje. Čia visi buvo skaniai pavaišin- ti. Už tai tenka didžiausia pa- dėka Clevelando skautų ma- mytėms, tėvams bei rėmėjams. Skautų bičiulis B. Gaidžiūnas rodė apžvalginę filmą iš Vliko gyvenimo, partizanų gyveni- mo, 1948 m. Tautinės Stovyk- los Alpėse ir kt. Vietos visuo- menės atstovai ir skautų bičiū- liai savo kalbose pareiškė daug šiltų žodžių skautų vadams, iš- keldami lietuviškojo jaunimo problemas šiame krašte ir ra- gindami stengtis nugalėti jas su skautišku optimizmu.

Sekmadienį, rugs. 2 d., anks- ti rytą sąskrydis ir Clevelando skautai - tės aplankė paskuti- niojo Lietuvos Respublikos prezidento ir Skautų S-gos šefo a.a. A. Smetonos kapą Knollwood mauzoliejuje. Krip- toje padėtas vainikas, sugiedo- ta Marijos Giesmė ir Tautos Himnas.

10 val. sąskrydžio dalyviai ir abi Clevelando vietininkijos išklaušė pamaldas šv. Jurgio bažnyčioje.

Vidurdienį Clevelando Lietu- vių Kultūriname Darželyje, prie dr. J. Basanavičiaus pa- minklo, buvo iškilminga Cleve- lando skautų vietininkijos su- eiga. Jos metu keli kandidatai davė vilkiuko ir skauto įžo- džius.

Sąskrydis rugs. 2 d. vakare buvo užbaigtas laužu dr. J. Tamošaičio rezidencijoje, gestant aukštiniam saklėdžiui didingoje Erie ežero pakrantė- je.

G. J.

PUTNAM, CONN.

Ateitininkams Rekolekcijos įvyks spalio 12, 13 ir 14 d., Nekalto Prasidėjimo Vienuo- lyne, Putnam, Conn., naujai at- remontuotose patalpose. Rekolekcijas organizuoja mergaitės ateitininkės, vadovaujant C. Sidlauskaitėi ir I. Mikulsky- tei. Rekolekcijas ves vienas iš ateitininkų vadų — kun. prof. St. Yla. Rekolekcijos prasidės penktadienį vakare 8 val. Atlyginimas už visą rekolekcijų laiką tik \$5.00. Užsiregistruo- ti prašoma pas vadovus arba šiuo adresu: Rev. Sister Supe- rior, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

LIET. RADIO ORGANIZACIJOS "RUTOS" vad. Jokubui Stukui

RENGIAMAS

Didžiulis Lietuvių Radio RUDENS PIKNIKAS

IVYKS

SEKMAD., RUGSĖJO (SEPT.) 23 D., 1951

Lietuvių Laisvės Parke — 340 Mitchell Ave. Linden, N. J.

Pikniko pradžia 12:30 val. p.p.

Programa 4:30 val.

Programoje:

Bendras visų dalyvių liaudies dainų dainavimas;
"Rūtos" Dainų Ansamblio, vad. muz. Al. Kačanauskui;
Karališkos šeimos rinkimai;
Išlaimėjimai — įvairios staigmenos

TURTINGAS BUFETAS

Šokiams gros lietuviškas "MEL-CHORDS" orkestras nuo 3 val. p.p.

Bilietai — 75 c. (įskaitant 15 c. takų)

VISI ESATE MALONIAI KVIEČIAM! piknikas įvyks nežiūrint blogo oro

Klausykite "Lietuvos Atsiminimų" radio valandėlės 10 metų sukakties programos šešt., rugsėjo 22 d., nuo 4:30 iki 5:30 val. p.p. (visą valandą) iš WEVD stoties, 1330 kil., 107.5 meg. Programoje dalyvauja visa eilė žymių menininkų.

Quaker Path & Mount Grey Rd. Stony Brook, Long Island
STONY BROOK LODGE

Vedėja Pr. LAPIENĖ

Kam patinka gamta—grynas oras, medžiai ir jūra, — kviečiamas atostogas praleisti Stony Brook Lodge, lietuvių vasarvietė. Viešbučio kambariai su visais moderniais patogumais. Sveikas ir įvairus maistas. Mėgstantiems skaityti čia pat didelė knygų biblioteka.

Kainos pernykštės: vienam asm. savaitei nuo \$40.; dviem i kambarį nuo \$70.; vienam asm. parai nuo \$7. Vaikams pusė kainos, bet jie priimami tik su tėvais. Birželio ir nuo rugsėjo 10 žymi nuolaida.

Dėl rezervacijų rašykite MRS. LAPE, STONY BROOK, N. Y. Telefonai: Stony Brook 8-8 arba Stony Brook 586.

Susisiekimas: Traukiniu iš New York'o imti Pennsylvania stoty Long Island traukini, einanti į Port Jefferson (dažnai ji reikia pakeisti Jamaica stotyje, persėdant į kita Long Island traukinį, einantį į Port Jefferson). Nuo Jamaica mažiaug po 1½ val. kelionės išlipti Stony Brook stotelį, nuo kur taxi už 35c priveža prie vasarvietės durų.

Automobilis: iš New York'o važiuoti 25 kelių iki Smithtown, o nuo čia imti 25A ir juo važiuoti iki Stony Brook geležkelio stotelės. Nuo čia, sekanč Stony Brook Lodge ikibak, sukiti po kairei ir tiesiog važiuoti iki vasarvietės (viena malė kello).

WORCESTER, MASS.

Lietuvių visuomeninis gyvenimas

Worcesterio lietuvių kolonijoje yra labai gyvas. Vasaros metu nespėta skaičiuoti skelbimų ir studijuoti kelių į įvairius parengimus bei piknikus. Lietuviai savo parengimus lanko labai uoliai, tik pasigendama senosios ateičių kartos jaunimo.

—Visose mokyklose prasidėjo mokslo metai, kartu tartum visas gyvenimas sugrįžo iš užmiesčio, iš gryno oro į miesto pastoges.

— Čia išeinantis laikraštis "Amerikos Lietuvis" sunkiai verčiasi, G. Kybai mirus, jį leisti perėmė J. Leonaitis. Apie šešis mėnesius laikraštį dirbęs Balys Brazdionis dabar iš redakcijos pasitraukė.

— "Draugo" atstovas Worcesterioje yra Buinickas, Vernon Drugs Co., 100 Millbury St. O norintieji užsakyti visus kitus lietuviškus laikraščius galite kreiptis į B. Balį, 22 Dorchester St. Netrukus numatoma atidaryti spaudos kioską prie šv. Kazimiero parapijos bažnyčios, kur po pamaldų, sekmadieniais, bus galima gauti įvairių knygų ir laikraščių.

— Susiorganizavo ateitininkai. Kuopoj yra apie 20 narių. Į ateitininkų suvažiavimą Rochesterio buvo nuvykęs kuopos pirm. L. Leknickis. Mokslei-

vias ateitininkai čia taip pat gražiai veikia. Keturiuos mergaitės dalyvavo ateitininkų stovykloje Marianopoly. Eilėraščių sakymo konkurse Pauliukonytė laimėjo antrą vietą.

— Prof. Ruktytis, dirbęs A. lytaus miškininkų mokykloje, apsistojo Worcesterio ir dirba kailių pramonėje. Ieško darbo savo specialybėje.

— Labdaringos Draugijos susirinkimas įvyksta rugsėjo 18 d. 8 val. vakaro, šv. Kazimiero parapijos salėje. Visi nariai ir svečiai maloniai kviečiami dalyvauti. 22 rugs. įvyksta Maironio parke atskiriams stalamams įrengti vakarienė su šokiais. Visi tautiečiai supraskite šį reikalą ir atsilankydami paremkite šį gražų tikslą.

— Meno Megėjų Ratelis yra numatęs surengti didelį dainų koncertą. Jam sparčiai ruošiasi išrinktas rengimo komitetas.

— Paskutiniu metu su mūsų kolonija atsiveikino Daugirdas ir Vaičaitis, kuriems buvo surengtos labai linksmos išleistuvės. Sekmės naujoji vietoj dainos mylėtojai.

— Worcesterio Lituanistikos Mokykla veiks kas šeštadienį, šv. Kazimiero parapijos mokyklos patalpose, kurias maloniai sutiko užleisti šios parapijos kleb. kun. A. Petraitis. Tėvai jam nuosirdžiai dėkoja. B. B.

SPORTAS

Lietuvių Sporto Klubas, rengdamasis būsimoms futbolo sezono kovoms, perėmė sekmadienį, rugsėjo 9 d. pakvietė iš Philadelphia bene vienintelį lietuvių futbolo atstovą U. S. A. draugiskoms rungtynėms. New Yorko futbolo mėgėjai šių rungtynių laukė su tikrai dideliu susidomėjimu, nors lietuviškos publikos tribūnose nedaug tesimatė. Lietuviai savo tautiečius žymiai geriau reprezentavo ir galia drąsiai tvirtinti, kad lietuvių rungtynėse rungtynėse buvo beveik latviška publika.

Lietuvių ir latvių futbolo vienuolikoms išbėgus į aikštę ir atlikus oficialią dalį — latviai įteikė LSK vieneto kapitoniui savo spalvas; vienetai pasirengę rungtynėms tokioje sudėtyje:

Latviai: E. Vitols; N. Dreifuss, F. Laumanis; H. Jagers; A. Lidums, I. Osis, V. Celmarags, V. Freimanis, V. Konopasevics, R. Putenis ir P. Peice.

Lietuviai: St. Kligys (ID); A. Milešis, K. Simonavičius; V. Steponavičius, V. Saldaitis, V. Kligys (ID); Stupelis, A. Jokubaitis, V. Sabaliuskas, V. Kalašinskas, ir A. Gražys.

Pirmosiose žaidimo minutėse LSK užgula latvių vartus ir bandoma šaudyti, bet prityrus svečių vartininkas katės vikrumu visus mūsų kelių smūgius gražiai likviduoja. Mūsų pusėje, žinoma, neišverčiama bet momentui pritaikyti pasikalbėjimu, kai tuo metu latviai, vėsami gerai apgalvota žaidimo, trumpais padavimais vis dažniau pradeda lankyti debutantų Kligio vartus, kol pagaliau svečiai laimi kampinį. Gražiai paduota Konopasevics kampinį Milleris užbaigia savitaisiais įvarčiais. Kėlinio vidury Steponavičius pakeičiamas Modzeļausku, bet ir tai padėties nepagerina ir kėlinys baigiamas 0:1 latvių naudai.

Pertraukos metu "ieškoma vaistų" padėti pagerinti. LSK treneris K. Brazauskas antrame kėlinyje sukeičia puolikus vietomis ir tai bent laikinai padėtų patais. Jau 4 min. lietuvių pasekmė išlygino — žemą Sabaliusko padavimą iš dešinio krašto Gražys žaidėsi smūgiu iš oro įsodina į Vitols'o vartus. Malonu, kad latvių žiūrovai buvo tiek korektiški, kad ir už tą įvartį gausiai plojo. Tačiau neišgaito džiaugtis lygiomis, nes 19 ir 30 min. latviai šauna 2 netaikomus įvarčius ir vėl rungtynių pasekmė 1:3. Po paskutinio įvarčio svečiai kiek atlyžta ir LSK puolimas tai išnaudojęs, švelnina pasekmę žemų Stupelio šūviu į kampa, taigi 2:3 (31 min.). LSK eilėse jaučiamas stoka vadovybės aikštėje ir visi gražūs deriniai, pasiekus bausios aikštę, sugrįžta prieš latvių apgalvotai žaidžiantį gyvenimą. 39 min. svečiai kelia pasekmę — 2:4. Lietuvių eilėse jaučiamas nuovargis (stoka treniruotės!), vedamas betikslis žaidimas, prie priešininko vartų nuolatos sudešiamas. 1 min. prieš rungtynių pabaigą LSK susikaupia (vėlokai!) ir gražų lietuvių derinį Kalašinskas užbaigia puikiu įvarčiu — 3:4.

Prisiminus LSK vieneta pereitų metų rungtynėse ir palyginus jį šio sezono pradžioje, vis dėlto reikia pripažinti, kad dar labai jaučiamas nesusižaidimas ir individualiai didelė stoka treniruotės (ypač puolime). Bandymas naujo vartininko — St. Kligio, atrodo, pavyko gerai, nors jam dar daug darbo ir pastangų reikės padėti, kad įtikintų savo vieneta savo užtikrintu kamuolio gaudymu ir gnamo ploto valdymu. Nežinint ir šiuos trūkumus, atrodo,

LSK vienuoliki bus tikrai kietas priešininkas DAFB lygoje ir linke-tina mūsų vyrams, kaip ir perie-tais metais, baigti šio sezono kovas nugalėtoju ir pasipuosti ligos meis-terio titulą. Gi sporto bičiuliams lin-kėtina pasirinkti žaliuojančią aikš-tę ir gryną ora, stebint LSK būsi-mas kovas, bet ne tvankias sales ir visas blogybės suristas su jomis.

A. V.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

— Chicagoje "Draugo" dienraščio pikniko metu, įvyko krepšinio rungtynės tarp Chicago lietuvių sporto klubo "Perkano" ir "Ateities" kovos. "Perkano" rungtynės laimėjo 32:31. Reikia pastebėti, kad "Ateities" klubo žaidėjai yra padarę požangą ir šiandien juos reikia laikyti rimtu vienetu lietuvių sporto pasaulyje.

ISNOMUOJAMAS KAMBARYS vienai ar dviems moterims. Kreipkitės: Mrs. Vitkienė, 380 So. 3rd St., Brooklyn, 11, N. Y.

PRANESIMAS

Rašomosios mašinėlės lietuviški ir kitokiais raidynais, firmos Royal, mod. Quiet de Lux, portatyvinės, tinkamos rašyti akla sistema angliskai, su visais biuro modelio priedais ir paskutiniaisia patobulinimais, gaunamos pas: J. L. Giedraitis, 1632 Broad st., Hartford 6, Conn.

Reikalaukite informacijų. Atstovai visose lietuvių kolonijose. New Yorko atstovas M. Milukas, telef. Virginia 7-5924-M.

Geriausią vaikams dovana — vaikų mėnesinį žurnalą.

Kaina: Amerikoje \$3.00; kitur — \$3.50. Pildigus ir užsakymus siųskite: EGLUTĖ, P. O. Box 22, Montello Station, Brockton 68, Mass.

Albert Th. Dana

LIETUVIS ADVOKATAS

119-17 Hillside Ave.

Richmond Hill 18, N. Y.

Tel. Virginia 9-4882

ATLEKAME ĮVAIRIUS SPAUDOS DARBUS

FORUM PRESS yra lietuviška, moderniška spaudos mašinėlė, kurios savininkas yra A. Peldzius, ilgas metas buvęs "Darbininko" administracijos šioje spaudovėje yra atlektami įvairūs spaudos darbai: kaip tai: konstitucijos, mokesčių knygos, pamfletai, plakatai, įvairūs tikietai, laikams antraštės, vokai, vestuvių pakvietimai — Wedding Invitations ir t.t.

FOTOGRAFIJOS būdu — Offseta perspausdiname: maldaknyges, mokyklų vadovėles ir t.t. Visais spaudos reikais kreipkitės:

FORUM PRESS P.O. BOX 22 BROCKTON 68, MASS.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

WESX — 1230 KILOCYCLES, SALEM, MASS.

Kiekvieną šeštadienį 11 valandą ryto transliuojamos liudies dainos, muzikos kūrinių, pranešimai, sveikinimai ir kaisos.

Jeigu norite ką nors paskelbti ar pasveikinti, tai siųskite savo pranešimus ir sveikinimus adresu:

LITHUANIAN RADIO HOUR

366 West Broadway South Boston 27, Mass.

Telefonai: South Boston 8-6608 arba NORwood 7-1449

Patenkino Brocktoniečius

per 50 metų, teikdama anglis ir aliejų.

Parduodame

Ledą-Anglius-Coke-Aliejų-Oil Burnerius

BROCKTON ICE & COAL CO.
27 Lawrence St., Brockton, Mass.
Tel. 189

Myopia Club Beverage Co.
GRAFTON AVE., ISLINGTON, MASS.

Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

ĮVAIRIUS SKELBIMAI

Monuments and Markers Cemetery Lettering

NASHUA MONUMENT CO.

83 Kinsley St. Tel. 2155-W

Nashua, N. H.

Lithuanian Furniture Co.

MOVERS —

Insured and Bonded

Local & Long Distance Moving

326-328 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

PARDUODAMI NAMAI

MASPEL, L. L. Visi turi po tuščią florą dviem seimom su 11 kambarių, aliejum apšildomi — \$6990. Panašus namas, tik mūrinis, kainuoja \$14.000.

JAMAICA NORTH, tarp 8 Ave. ir BMT Sub, visas tuščias dviem seimom mūrinis namas su balkonais (porčiais), 2/automobiliams garažas, apšildomas — \$15.500.

Taipgi turime visokių namų, visose miesto dalyse, senų ir naujų.

B ZINIS

361 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

REpublic 9-1506

EVERgreen 4-3487

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS SVČ.

Trininkė — Eva Marksienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. SOuth Boston 8-1288.

Ice-Pirmininkė — E. Galiniūnė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Stefanija Overkienė, 555 E. 6th St., So. Boston, Mass. Tel. SO-8-6029.

Finansų Rašt. — B. Čiūnienė, 499 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. SO-4-0948.

Ždininkė — Ona Slauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass. Ivarkardė — M. Matejosiūnė, 866 E. 5th St., So. Boston, Mass.

Kasos GI — Elizbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7.30 v. vakare, Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass. Visas draugijos reikalus kreipkitės pas protokolų raštininką.

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.

Res. 37 Oriole Street

WEST ROXBURY, MASS.

Tel. PA-7-1233-W

PIRKITE NAMUS

WILLIAMSBURG — arti Apreikimo lietuvių parapijos bažnyčios — 8 seimynų namas su tuščiu butu parduodamas pigia kaina.

WOODHAVEN — arti Forest Park — ir kitose apylinkėse turime gražių namų parduoti.

Namų pirkimo bei pardavimo ir visokios apdraudos (insurance) reikalais gerai patarnaus:

J. P. MACHULIS

Real Estate & Insurance

8656 85th St., Woodhaven 21, N. Y.

Tel. Virginia 7-1896

ALAVIJA

Alavija (Alijošius)

yra gera nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšini-

mo gumbo ir dieglių, jeigu galva skauda nuo netiku-

sio maisto arba jautiesi prarūges, apsunkintas. Paimk

Alavijos grūdėlių ne daugiau kaip žirnio didumo, sukrumtyk gerai ir nuryk, arba su-

taryk Alaviją vandenyje ir išgerk. Pramuš kad ir kie-

čiausius vidurius. Alavijos sva-

rasas \$2.50. Mažiau per-

kant 6 uncijų už \$1.00. Pri-

siunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.

414 W. Broadway

South Boston 27, Mass.

Telefonas: EVERgreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SONUS EDWARD MISIUNAS

SAVININKAI

Lietuviška Užeiga, kur visi myli užteiti.

Pavieniai ir su seimom, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.

Importuoti konjakai - Užkandžiai - Televizija - Muzika - Sportas

502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

J. CORONIS & SON

FURNITURE CO.

168 W. PEARL ST., NASHUA, N. H.

Tel. 4008

Mažos rendos — Mažesnės kainos

Veltui pristatymas — Išsimokėjimui

Ateikite į krautuvę, kurioje

garantuotas sutapymas

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų.

Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms,

parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus.

Saukite:

BORIS BEVERAVE CO.

J. ARLAUSKAS, Savininkas

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

NEW YORKO NAUJIENOS

Šeštadieninė Maironio vardo mokykla

naujuosius mokslo metus pradeda rugsėjo 22 d. tradicinėmis išklėmis, kurios prasidės 9 val. pamaldomis Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Naujojo Tėvų Komiteto posėdyje ši mokykla pavadinta didžiojo tautos laisvės kovų dainiaus Maironio vardu. Komitetas sudaro — pirm. A. Reventas, sekr. M. Šaulienė ir ižd. Butrimas.

Mokykloje šiais metais veiks ir baigiamoji klasė, kurią baigusieji gaus iš liuanistikos dalykų atestatą, duodantį tas teises, kurias duodavo Lietuvos gimnazijų atestatai. Į šią klasę gali stoti ir suaugusieji.

Mokykloje taip pat atidaromas ir pirmasis pradžios mokyklos skyrius, į kurį priimami penkerių metų vaikai. Šiais metais pakviesti dar du nauji mokytojai.

Maironio vardo mokykloje ne tik mokoma lietuvių kalba, literatūra, Lietuvos istorija ir geografinė, tautinės dainos ir šokiai bei lietuviškos maldos, bet joje vaikai yra auklėjami grynai lietuviškoje tautinėje dvasioje, skiepinant tėvynės meilę ir mokinant gerbti bei mylėti savo tėvelius. Dėl to lietuvių tėvų yra šventa pareiga siųsti į ją savo vaikus.

Sunkiai serga kun. dr. A. Sidaravičius

Jau kuris laikas su aukšta temperatūra guli ligoninėje kun. dr. A. Sidaravičius. Gydytojams sunkiai vyksta nustatyti diagnozė. Paskutinėmis dienomis ligoniu temperatūra krito, bet neteko sąmonės.

PARDUODAMAS AUTOMOBILIS. Išvykus savininkui į kariuomenę, norima parduoti 1937 metų modelio varotą automobilį. Kreiptis šeštadieniais ir sekmadieniais. Mrs. Urbonas, 547 Knickerbocker ave., Brooklyn, N. Y.

IEŠKOMAS

Ieškau Stasio Kleino, kuris 1948 metais buvo Kempton, All., Bavarijoje, lietuvių stovykloje.

Taip pat ieškau Jono Liepos iš Kvėčių km., Kretingos valsč. Paskutiniu laiku gyveno Philadelphiaje ar jos apylinkėse. Ieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi parašyti Mrs. Albina Milinis, 1293 W. 104th st. Cleveland, Ohio.

NAUJAKURIŲ IR NEW YORKO VAJAUS VAKARO RĖMĖJŲ DĖMESIUI!

Didžiojo New Yorko Tremtinių Pagalbos Vajaus Komitetas nutarė spalio 7 dienos leidžiamame specialiaame koncerto leidinyje ypatingai atsižvelgti į lietuvių naujakurius, kurie norėtų pareikšti padėkas savo kvietėjams. Todėl nustatyta 4 dol. kaina tokioms padėkoms, kurios užimtą nedaugiau kaip 1/8 leidinio puslapio.

Atsiuntę vieną dolerį, skaitytojai vakaro rėmėjais (booster) ir jų pavardės taip pat bus paskelbtos tame leidinyje.

Iškirpkite šią atkarpą, užpildykite ją ir su 4 dol. pinigais, čekiu ar money orderiu (vakaro rėmėjai — 1 doleriu) siųskite šiuo adresu: New Yorko Tremtinių Pagalbos Vajaus Komitetas, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Prašau patalpinti mano padėką kvietėjui:

Naujakurio vardas ir pavardė

Adresas

Kvietėjo vardas ir pavardė

Adresas

Vakaro rėmėjo vardas, pavardė

Ateitininkai sendraugiai

rugsėjo 21 d., penktadienį, 8 val. vak. Ateitininkų Ramovėje, Angelų Karalienės parapijos salėje, šaukia savo narių metinį susirinkimą. Visiems nariams dalyvavimas būtinas.

Angelų Karalienės parapijos metinis koncertas įvyks lapkričio mėn. 4 d. šv. Stalinslo parapijos salėje, Greenpoint, N. Y. Visos kitos draugijos prašomos tą dieną savo parengimų nedaryti, o choristai kviečiami uoliai lankyti choro praktikas penktadienio vakais 8 val.

Kan. prof. J. B. Končius pereitą sekmadienį, rugsėjo 9 d. lankėsi Elizabethe. Lietuvių parapijos bažnyčioje pasakė du pamokslus apie religinę padėtį Lietuvoje ir reikalą ugdyti pašaukimus į kunigus iš JAV esančio jaunimo tarpo, kad, laikui atėjus, būtų pakankamas skaičius kunigų atkurti religinį gyvenimą Lietuvoje.

Kanauninko platų pasikalbėjimą su spaudos atstovais apie religinę padėtį Lietuvoje atspausdino visi didieji New Yorko laikraščiai.

Kviečia dėstyti

Jokubas J. Stukas, lietuviškos radijo programos vedėjas, šioms mokslo metams gavo pakvietimus profesoriauti. Jį kvietė: Seton Hall College, San Francisco College, University of Knoxville ir Hofstra College. J. J. Stukas yra tarptautinės ekonomijos žinovas, baigęs Columbia Universitetą ir tą mokslą gilinęs Oxforde, Anglijoje.

L. Juodytė-Mathews

brooklynietė lietuaitė New Yorko Roxy teatre savo dainomis dalyvauja vakaro programoje. Ji yra žymios rusės Novikovos mokinė ir turi didelį ir gražų mezosoprano balsą.

Išvyko studijuoti

Prasidedant mokslo metams JAV aukštojo mokyklose, daug Didžiojo New Yorko lietuvių išvyksta studijuoti. Pereitą savaitę išvyko Pr. Grusauskas, Z. Prūsas, A. Sablauskas, Ald. Baužinskaitė, Br. Kulytė ir M. Pupiūtė.

Vaclovas Alksnis

Didžiojo New Yorko Tremtinių Pagalbos Vajaus Komiteto narys, vajaus reikalų kalbės per J. Ginkaus radiją.

Svečiai iš Ohio ir New Mexico "Darbininko" redakciją aplankė kun. S. Aleksiejus, kuris paskutiniu laiku dirba Hatch, N. M. airių parapijoje, kun. Katarskis ir L. Valiukas, iš Daytono, Ohio.

Radijo valandos apie Rugsėjo Aštuntąją

Tautos šventės — Rugsėjo Aštuntosios proga lietuviškosios radijo valandos paruošė ir transliavo specialią programą. Per J. Ginkaus radiją apie šventę kalbėjo J. Kiaunė. Buvo duota speciali muzikinė programa. Per J. Stuko radiją buvo transliuojama dramos aktorius V. Žukausko parengtas radijo montažas. Jį atliko V. Žukauskas, M. Žukauskienė ir A. Zelenkevičius. Apie rugsėjo 8 kalbėjo Br. Aušrotas ir A. Petruitis.

F. Pupėnaitė dainuos BALFo koncerte

Felicija Pupėnaitė - Vasiliauskienė Tremtinių Pagalbos Vajaus Komiteto kviečiama, sutiko dainuoti vėjus koncerte spalio mėn. 7 d. Ši dainininkė yra Vilniaus operos solistė, šiuo metu gyvenanti Newarke. Pirmą sykį ji newyorkiečiams pasirodė su savo dainomis A. Vasiliausko rengtojo Pavasario Dainų šventėje šiemet gegužės mėn.

Maspetho parapija

vadovaujama prel. J. Balčūno, Tremtinių Pagalbos Vajaus Komiteto spalio 7 d. koncerto leidinyje nupirko visą puslapį. Tai didelė parama Vokietijoje pasilikusiems tremtiniams, kurių šalpai Komitetas skiria visą koncerto pelną.

Grįžo inž. A. Mačiūnas

Newyorkietis inž. A. Mačiūnas su šeima lankėsi Kanadoje. Toronte jis darė pranešimą lietuvių inžinierių suvažiavime.

Vincė Jonuškaitė

pradėjo ruošti koncertui, kuris įvyks gruodžio 8 d. Fisher Hall, Manhattane. Tai bus sukaktuvinis koncertas, skirtas paminėti jos 25 m. dainos darbui. Koncertą ruošia Moterų Vienybė.

V. Kanclerienė

ilgametė "Darbininko" skaitytoja iš Bridgeporto, Conn., atvyko pas savo sūnų į Brooklyną atostogų.

J. Zidanavičius

atostogas praleidęs Massachusetts ir Connecticut valstybėse, sugrįžo atgal į Brooklyną.

Dr. Pranas ir Janina Bagdonavičiai

rugsėjo 8 d. susilaukė sūnaus. Naujagimis ir mamytė jaučiasi gerai.

A. ir K. Martusevičiai

neseniai iš tremties atvykę lietuvių gydytojai, gyvena Brooklyne, susilaukė dukrelės, kurią pakrikštijo Dalės-Marjos vardu.

Lankėsi "Darbininko" skaitytojai iš Phila.

Pereitą savaitę New Yorko iš Philadelphiajos buvo atvykę "Darbininko" skaitytojai J. Švedas ir K. Pliuskonienė su sūnumis Saulumi ir Kęstučiu. Jie aplankė New Yorko kai kurias įžymesnes vietas — Laisvės Stovyklą, muziejus ir kt.

FRANESIMAS

Buvusiems "Amerikos" ir "Lietuvių žinių" skaitytojams Pagal pašto nuostatus "Darbininko" administracija priva lo nutraukti laikraščio siuntinėjimą visiems skaitytojams, kurių prenumeratos yra jau pasibaigusios. Nesulaukus jokio atsakymo į rugpjūčio pradžioje pasiūstus laiškus, administracija laikinai sulaukys "Darbininką", kol nebus atnaujinta prenumerata.

Administracija

REIKALINGAS BUTAS, 4 ar 5 kambarių. Pranešti A. Vaičiulaičiui "Darbininko" administracijos adresu.

100,000 dol. ir 100,000 svarų aprangos likusiems Europoje lietuviams

Norėdamas bent kiek sumažinti likusių Europoje lietuvių tremtinių skurdą, BALFas yra užsimojęs surinkti 100,000 dol. ir 100,000 svarų aprangos.

Dabar, kada sveikų ir darbingų lietuvių eilės Amerikoje padaugėjo ir materialiai sustiprėjo, tą likusį Europoje lietuvių būrį neturėtų būti sunku sušelpiti ir globoti. Patys kasdien materialiai progresuodami, turėtume atjausti pasilikusių tremtyje lietuvių ir jiems pagelbėti.

Šį rudenį, pradėdant spalio 1 d. BALFas skelbia didžiulį vajų — piniginių aukų, drabužių ir avalinės rinkliavas įvairiuose miestuose.

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo valdyba maloniai kviečia visas lietuvių parapijas, organizacijas, BALF skyrius ir pavienius veikėjus į šio vėjus talką, suruošti savo miestuose piniginių aukų, drabužių ir avalinės rinkliavas.

Kol dar galime pasinaudoti valdžios teikiama privilegija siuntoms į Europą persiųsti tarptautinių įstaigų lėšomis, pasistenkime daugiau reikalingų dovanų dabar persiųsti lietuviams tremtiniams Europoje šelpiti.

Tiktai bendru darbu ir talka galėsime išgelbėti nuo komunistų žiaurumų ištūkusių mūsų brolių ir sesių gyvybes.

BALF valdyba

Jonas Valaitis,

buv. BALFo direktorius Vokietijoje, po atostogų, sugrįžo dirbti į BALFo centrą. Manoma, kad jis netrukus pradės lankyti Amerikos lietuvių, su pažindindamas juos su dabartine tremtinių padėtimi Europoje.

Florencija Korsakaitė

tam tikram laikui ketina išvykti į Californiją, nes yra susirgusi jos motina. Prieš išvykdamą, ji dar koncertuos per J. Ginkaus radiją ateinančių šeštadienį. Jai akompanuos A. Mrozinskas.

Naujas kvartetas

Brooklyne yra kilusi mintis ir jau daroma pastangų atgaivinti savo metu Lietuvoje ir Vokietijoje buvusį garsų vyrų kvartetą. Toks kvartetas galėtų pakoncertuoti ir visos Amerikos lietuviams.

A. Andriuskevičius,

jau antri metai dirbąs nuosavoje laikrodžių taisymo dirbtuvėje, 245 Union Ave., Brooklyn, N. Y., šiomis dienomis dar įsivedė brangenbių skyrių.

100 dol. šalpai

Šiomis dienomis BALFo centre gauta iš Springfield, Ill., BALFo 64 skyriaus 100 dol. lietuvių šalpai. Tai to skyriaus suruoštosios gegužinės pelnas.

BOSTONO ŽINIOS

Parapijos mokykla pradeda darbą

Rugsėjo 13 d. šv. Petro lietuvių parapijos mokykla pradėjo naujuosius mokslo metus. Mokykla veikia dviejose patalpose ir turi net perteklių mokinių.

Šeštadieninė mokyklų mokslas prasideda rugsėjo 15 d.

Visi mokiniai su tėvais yra kviečiami tą dieną 9 val. susirinkti į šv. Petro bažnyčią specialioms pamaldoms. Po pamaldų visi rinksimės į salę ir ten bus trumpa programa. Po to mokiniai su mokytojais eis į klases. Tą dieną prašoma atvesti mokinius, kurie lankys pirmąjį skyrių.

Mokyklos vedėjas

Tremtinių ratelė laisčas Bostono liet. tremtinių ratelio valdyba išsiuntinėjo savo nariams laišką, kuriame primena, kad rugsėjo 15 d. prasideda mokslo šeštadieninė liuanistikos mokyklų ir kad visų tremtinių prievolė yra leisti į ją savo vaikus. Tame pačiame laiške tremtiniai raginami siųsti savo vaikus mokyti į Marianopolio kolegiją.

Plečiasi lietuvių biznis Žinomų Bostono lietuvių veikėjų Aleksandro ir Ono Ivaškų vedama baldų krautuve So. Bostone gražiai plečiasi ir apirūpina perkančiuosius gerai baldais.

Tremtinys J. Strazdas prieš kiek laiko atidarė maisto produktų krautuve, 372 Dorchester St., So. Boston ir neblogai verčiasi. Kiek vėliau maisto krautuve atidarė trem. V. Vakauzis kampas I ir 3rd St. ir taip pat plečia biznį. Linkime sėkmės.

Grįžo akt. H. Kačinskas. Kurį laiką New Yorko gyvenęs akt. H. Kačinskas ir dalyvavęs "Voice of America" programoje grįžo vėl į Bostoną ir pradėjo darbą su dramos studija.

D. Britanijos paroda Bostone Pradedant rugsėjo 10 d., Jordan Marsh kompanijos patalpose dvi savaitės vyksta D. Britanijos paroda, kurią tikrai verta pamatyti.

Išventintas misijonierius T. Feeney Jėzuitas misijonierius T. Feeney išventintas Bostone vyskupu. Jo pareiga bus administruoti ir platinti katalikų tikėjimą Pacifiko salose. Ten išvyks lapkričio mėn., o ligi tol važinėš po Ameriką ir rinks aukas.

V. Zemantauskas, iš Richmond Hill, L. I., aplankė "Darbininką" atnaujino prenumeratą dviem metams ir paaugojo laikraščio reikalams \$7.00. Nuosirdus ačiū.

Reikia heroiškos katalikybės

Bostono arkivyskupas Richard J. Cushing, sveikindamas rugsėjo 8 d. kardinolo Newman vardo klubų atstovų suvažiavimą, pabrėžė, kad ir šiais laikais katalikybė gali būti taip reikšminga, kaip ji buvo visais laikais, tik reikia, kad jos atstovai parodytų laiko aplinkybių reikalaujamo heroizmo.

Rinks naują miesto mayorą

Šį rudenį Bostono miesto gyventojai rinks naują mayorą. Žymiausias kandidatas, be abejo, bus dabartinis mayoras John B. Hynes ir buvęs ilgametis mayoras James M. Curley, kuris pralaimėjo prieš dvejus metus buvusius rinkimus ir mėgina dabar atsigriebti.

Italų laivas Bostone

Italų laivas "Amerigo Vespucci" rugsėjo 8 d. įplaukė į Bostono uostą su apie 500 vyrių igula draugiško vizito. Jų priėmimas buvo labai draugiškas. Ark. Cushing jiems laikė iškilmingas mišias.

Brockton, Mass.

Tėvų dėmesijai

Lituanistikos mokykla pradeda mokslo metus rugsėjo 15 d., 11 val. šv. Roko lietuvių parapijos mokyklos patalpose. Kaip ir praėjusiais mokslo metais, veiks keturios grupės: dvi pradžios mokyklos ir dvi gimnazijos kurso. Vyresniųjų gimnazijos klasių grupei laikas bus parinktas patogus ir šeštadieniais dirbantiems.

Malonūs Tėvai siųskime visus mokyklinio amžiaus vaikus ir gimnazijos nebaigusį jaunimą į šią mokyklą.

Kiekvienam krašto gyventojui yra svarbi valstybinė kalba. Ji teisingai saugoma konstitucinėmis krašto valdžios priemonėmis, ir mūsų vaikai jos greitai ir lengvai išmoka privalomose mokyklose. Bet ir tėvų gimtoji kalba žmogui yra neginėjamai svarbi. Ji vaiko prigimčiai yra taip reikalinga kaip žemei koks spinduliu šviesa. Bet koks jos nepaisymas aptemdo ir atšaldo šeimyninį, tautinį, religinį ir pilietinį gyvenimą. Dėl to mums patiems juk lieka neatidėliotina pareiga savo vaikus ir jaunimą mokyti gimtosios lietuvių kalbos ir per ją ruošti jaunąją kartą gilesniam kultūriniam ir religiniam gyvenimui.

Esamomis aplinkybėmis, broktoniškiams nesunkiai pasiekiamą yra šeštadieninė liuanistikos mokykla. Parapijos klebonas jai yra parodęs savo dėmesį, teikdamas patalpas. Reikia tik kad lietuviškoji bendruomenė savo pastangomis ją išlaikytų, ypač brangus yra mokytojų pasiaukojimas.

Visa nulems visų mūsų bendros pastangos.

Mokyklos vedėjas

NAUJAI ATVYKO

Rugsėjo 4d., laivu "General Langfitt" atvyko į New Yorką šie lietuviai tremtiniai:

Barkovskis, Nikolajus Bernotas, Paulina, Aldona Budrys, Stanislovas Budrys, Stasė, Ignas Cerenius, Juozas Horn, Teodor, Raisa Brillinger, Alexander, Helene, Otto, Erwin

Hvastkovs, Malvina Kairys, Juozas, Elfriede Kuršius, Ernestas Naujokas, Povilas, Albina Karolis, Povils, Keistutis. Pačauskas, Elena, Danutė, Irena

Pawilat, Martha, Arwid, Wanda Stanaitis, Pranas B. Violeta, Vida-Violeta

Svabas, Anastasia Vyšniauskaitė, Ona Žilionis, Petras, Galia, Eglė.

Rugsėjo 4 d. laivu "General Taylor" į New Orleansą ir rugsėjo 8 d. į New Yorką atvyko šie lietuviai tremtiniai:

I New Orleansą:

Retikis, Karolis, Ursule, Janina, Justinas, Birutė, Danutė-U.

I New York:

Balceris, Edvinas, Emilija, Edita, Ramuto Baltusis, Valerija, Alfonsas, Genovaitė, Vilija Huff, Johan, Emma, Edmund, Hortha Klug, Gustav, Anni, Monika Langas, Elena, Irena Milewski, August-E., Elvira-I., Karin-J. Pulokas, Jonas, Monika Sunaitis, Antanas Vaisvilis, Emilis.

Rugsėjo 5 d. laivu "General Butner" atvyko į New Yorko uostą šie lietuviai tremtiniai:

Banionis, Jonas, Joana Dobkevičius, Leonas Kemėža, Andrius, Albina, Gintaras Rėklaitienė, Betty Srebalis, Antanas Vaiskunas, Viltodas

Rugsėjo 7 d. laivu "General Stewart" atvyko į New Yorko uostą šie lietuviai tremtiniai:

Bendoraitis, Antanas Bugvilionis, Jonas, Ilse, Jonas, Povilas Čenkus, Stasys Černevičius, Juozas, Hildgard, Danutė Kapteinis, Otonas, Kazimiera, Nijole Milkovaitis, Juozas, Auguste, Erna, Auguste, Ona Palšūnas, Edith Poškus, Kazys, Martha, Peter

Povilaitis, Andrius Schoen, Nadine Šilas, Meta, Alfred, Paul Urbanavičienė, O. Vyšniauskas, Jonas

BOSTONO LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPE (O. IVAŠKIENĖS VADOVAUJAMA)

SEKMADIENĮ, RUGSĖJO - SEPT. 16, 1951

ROMUVOS PARKE, BROCKTON, MASS.

ruošia

LINKSMĄ RUDENS GEGUŽINĘ

Šokiams gros AL STEVENS RADIO ORKESTRAS

Programoje:

Tautiniai šokiai, lietuviški žaidimai su dainomis, deklamacijomis, plėstikos ir gimnastikos numeriai.

Lietuvių tautinių kostiumų kontestas moterims, merginoms ir mažoms mergaitėms. Ilgakasių kontestas mergaitėms, 5-12 m. amžiaus. Jauniausias ir seniausias pikniko dalyvis gaus dovanas. Programa pievoje prasidės 2:30 val. Šokiai salėje 4 val.

KVIECIAME VISUS ATSLANKYTI Į ŠIĄ LINKSMĄ RUDENS GEGUŽINĘ

